

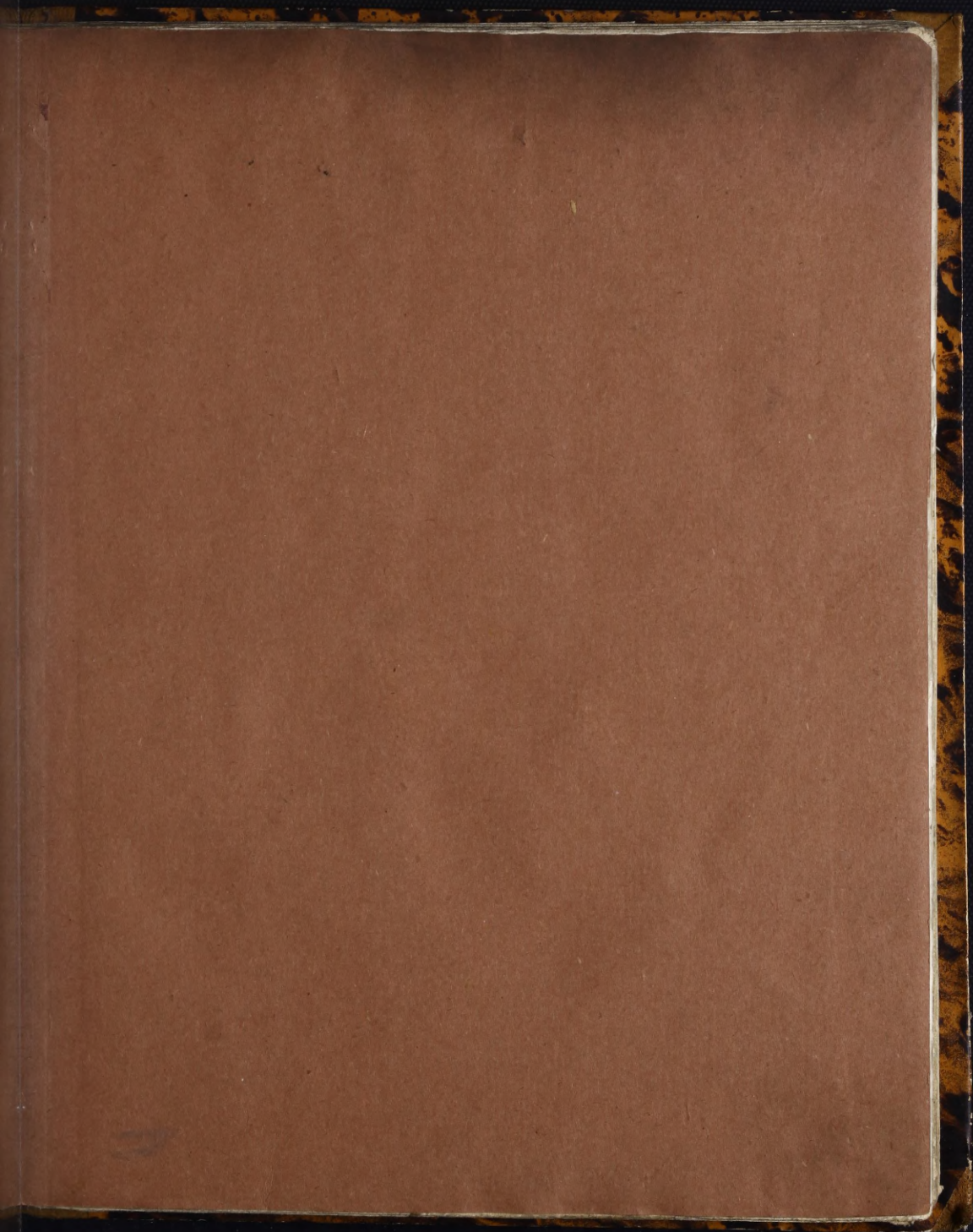
Flung. o. f.

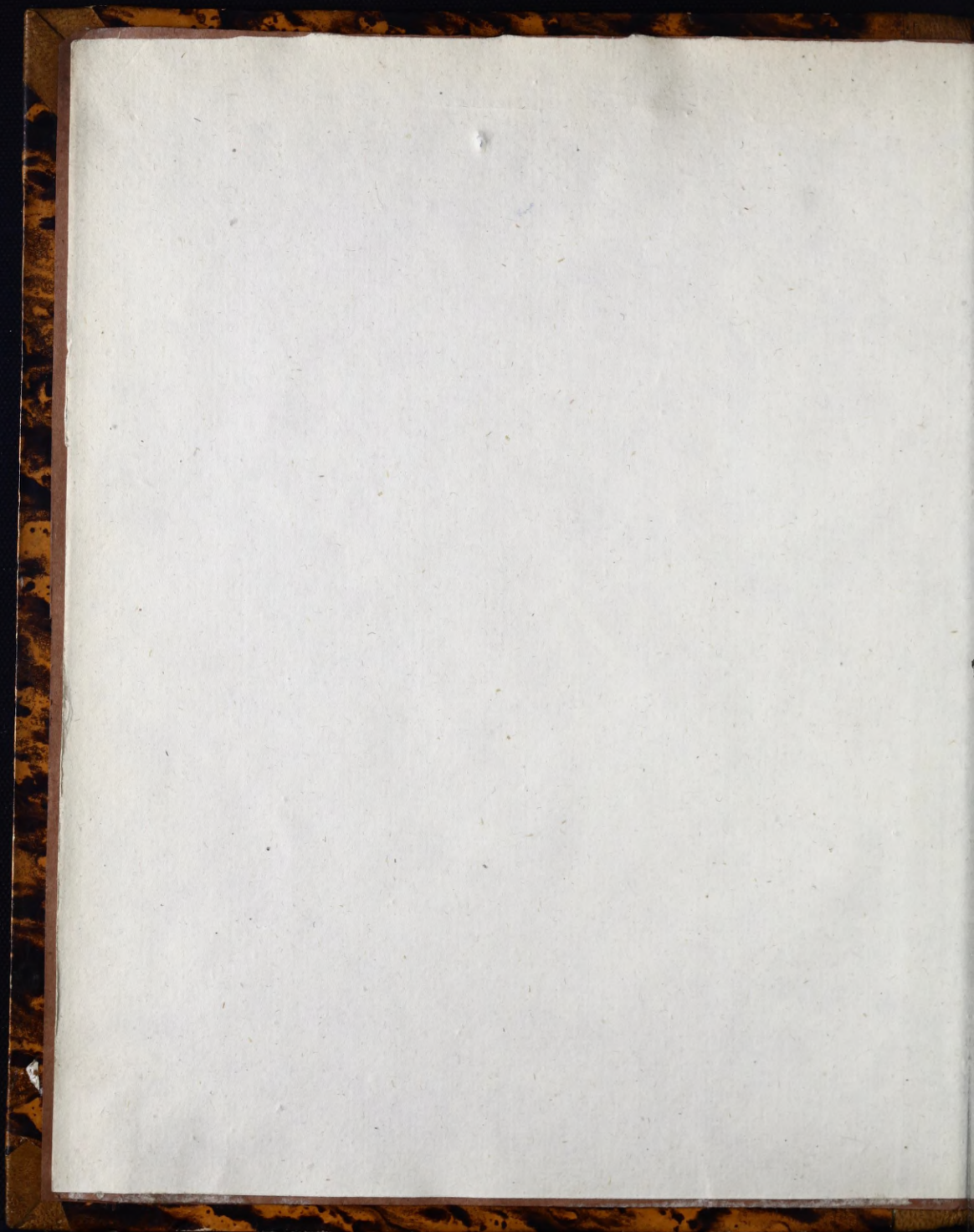
837.

QMKI

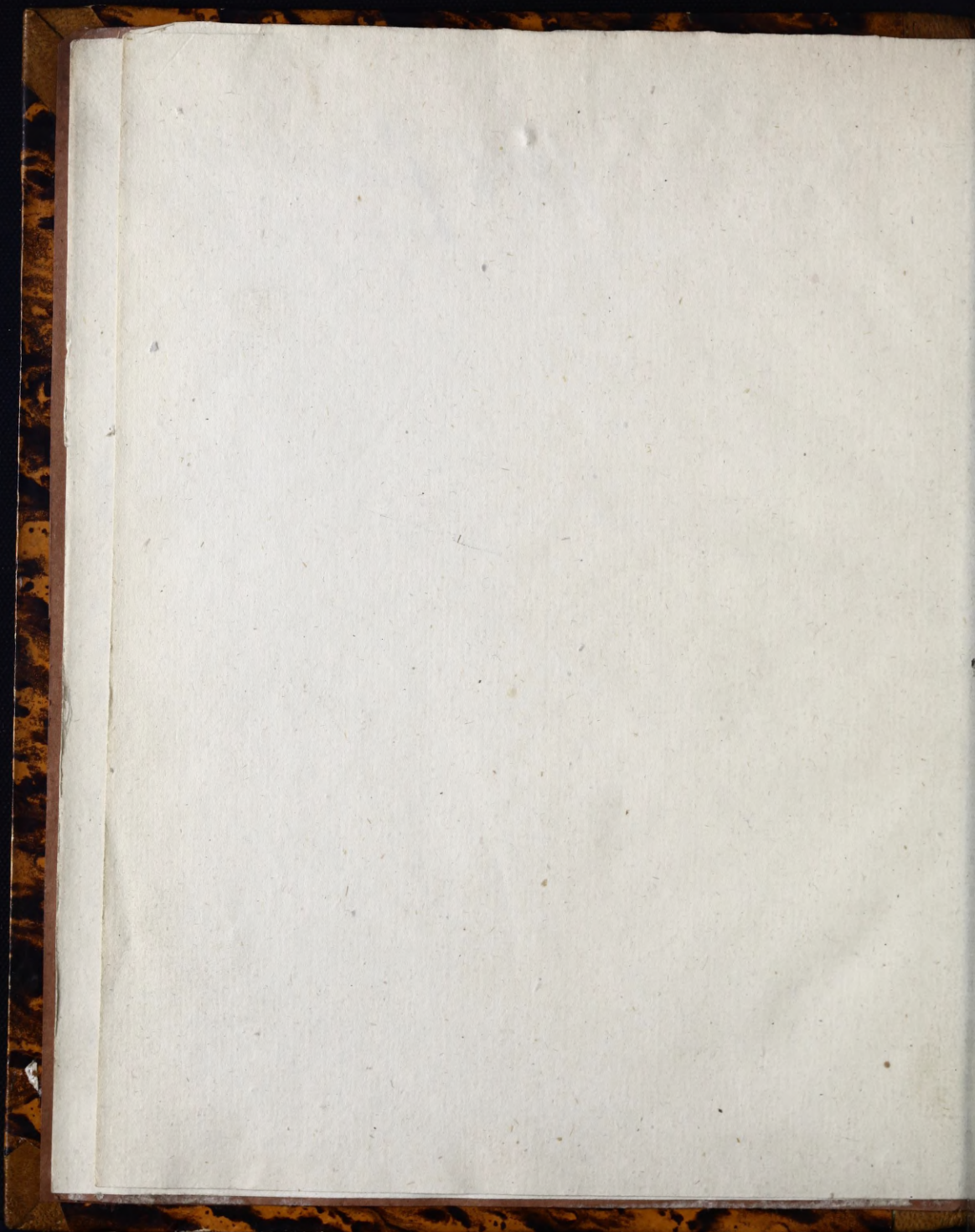
1687

(telios)

1687

S I R A L O M ^{E'} V Ő L G Y E N
E D E S H A Z A N K B A N
S I O N F E L E O H A J T O Z V A U T A Z O
S O K S Z E G E N Y

Ö Z V E G Y E K,

^{'S}
Á R V Á K
E L E S Z T Ő S Z E L L Ő J E.

Avagy,

Olly halotti tisztesség-tétel, mellyben a' sérelmes szívű
Özvegyek vigasztaltatnak, mind a' békeséges-tűrésnek
és Isteni félelemnek gazdag jutalmával, s' mind a' Men-
nyei tutorság alá maradott földi árvájoknak, és a'
jobb életre által költőzött Férjeknek böl-
dőségának meg-gondolásával,

Melly végben ment

A' N E H A I T E K I N T E T E S Ū R N A K
N. S Z E M E R E G Y Ö R G Y
U R A M N A K,

Nemes Aba-új, és más egynehány Vármegyéknek, edgyik
Fő-rend *Assessor*ának, gyászos koporsójában való bé-
szállásának, s' a' földnek gyomrában való bé-
takarittatásának alkalmatosságával

L O S O N C Z O N,

A' belől meg-irt személyek által; s' közönségesfésé-is tétetett,
Ex Auctoritate Majorum.

D E B R E C Z E N B E N,
Nyomt. VINCZE GYÖRGY által. 1704. Eszt.

B.H. Or. Funebr.

NEMZETES, NAGYSAGOS
BOSSANYI KRISTINA
A SZ SZ O NY!

Z Anyaszentegyháznak ama' nagy szövétneke
szent Agoston Doctor, azt mondgya több szavai
között: Lehetetlen dolog, a' kiknek életek ked-
ves vólt, hogy halálok keserves ne légyen. Keserves
kegyelmed kedves Férjének a' tsendes nyugodalomban
által költözött Urnak kegyelmedtől vegképen való el-
válása-is jól tudgyuk, melyre csak a' társátúl meg-váló
galambnak s' gerliczének nyögése-is meg-tanit. De mivel a'
Christus szolgájának nyelve Isten kőtés Isópja, melly-
nek, a' szent Lélek drága kegyelmeiben meg-mártat-
ván, mennyei vigasztalásnak harmattyaival kell öntözni
a' bánatos sziveket; minékünk-is e' fő-tzélünk ezen tse-
kély munkácskánkban, s' mint hogy a' kegyelmed ké-
vanságára s' költségével lát világot, lehetsen-is a' ke-
gyelmed lelkének élesztő szellője, s' édes hazánknek ke-
fergő szivű mostani fok özvegyeinek kegyelmeddel ed-
gyütt hathatós vigasztalója szent indulattal
kivánnjuk.

RÖVID

R Ö V I D E L M E L K E D E S.

Melly Predikáltatott a' testnek koporsójában való bé-
szállittatásának alkalmatossággával 1703-dik esztendőben,

11-dik Maij. POLGARI GASPÁR, LOSONCZI méltatlan

L. Pásztor által.

Szent Letzke.

Jerem. 45: 3-5.

Jaj nékem mostan, mert az UR bánatot adott
az én fájdalmamra, s' a' t.

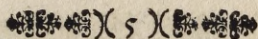

Az Ur Jésus Kristus igaz Szenteinek min-
denkori gyönyörűségek 's tanáts adójók az Is-
tennek parantsolati, Solt. 119: 24. Minekokáért
mindenféle jó-tselekedetekben szeretik-is mago-
kat, még ez életben gyönyörködnetni: Mert tud-
gyák azt, hogy, azon egy mennyei Atyától pa-
rantsoltatnak, Jak. 2: 11. Kinek parantsolatibani
válogatást tenni nem lehet, nem szabad azokat harmadán vagy tizedén-
is dézmálni, hanem csak kell követni, 5 Mos. 28: 1. s' nem irhattya
senki felőlők: *Mandatorum Sacratissima Majestatis tricesimator, Cèle-
stis Tricesimator*; hanem csak, *In omnibus Imitator*. Azt-is érzik ma-
gokban, hogy ki-mondhatatlan édeség vagyon azokban, Solt. 19: 11.
Mellytől ugyan el-ragadtatnak, Solt. 119: 97. *Melly igen szeretem a'
te törvényedet, egész nap estig csak arrúl gondolkodom.* Sőt ugyan le-
hegne, mint a' ki meleg időben, száját el-szélelsíti, annak nagy ki-
vánása miatt y. 131. *Az én számat el-szélesítettem és lehegek, mert a'
te Parantsolatidat kívántam.* Azt-is tudgyák, hogy ők a' leg-felsőbb
égnek, a' ditsőségnék egének örökös tsillagi, s' tiszték fényeskedni,
A 2 és mint

és minthogy az Igaságnak napjának fénlő sugári sátnak reájok, tartoznak azt magokban úgy ki-ábrázolni, hogy mindenekben tündököllyék az ő világosságok, *Matth. 5: 16.* Mindazonáltal, még a' régi nagy szentekben is azt látjuk az Isten könyvéből, a' *Virtusoknak* ki egyik, ki másik nemében világoskodott inkább. A' nagy *Abrahám*, hitiről commendáltatik, *Rom. 4: 18--22.* *Enok*, kinek felragadtatása leg-első tsuda volt e' világon, Istennel való járásáról, *Ter. 5: 22.* hogy meg-szűnés nélkül áthatatos volt a' kegyességben. *Moses* szelidségéről *4Mos. 12: 3.* *Szent Job Patriarcha*, (kit sokféle, s' mind nehezebb nehezebb csapások borítottanak-el; még pedig egymás után, egyik el-nem múlhatott, hogy pihenést vehetett volna, hanem a' másik ott érte) nagy békecséges tűréséről, *Jak 5: 11.* Melly mellett éjjel nappal kell-is vitézkednünk: Mert csak hamar nagy tsapást tehet lelkünkön a' béketelenség, s' olyan sebet ejthet, hogy sok könyörgésre is nehezen gyógyúl-bé. Meg-is szoktak ebben botlani az Istennel járó szentek-is, *Jer. 20: 14-15.* Mire nézve, méltán inti erre magyarázat-képen az Isten-is a' jajgató Iró-Deákot Bárukot, a' maga búsulásából következő közönséges büntetésnek, és az ő meg-grátiáztatásának meg-gondolásával, a' szent Leczkében, mellynek világosítását, tzelomat illető három dolgotskákban adom elő.

ELSŐ DOLOG.

A' mi bölts Istenünk, mikor egy bánattal illeti a' maga szenteit, nem elégzik csak azzal meg, hanem másikat-is hozzá ragaszt s' harmadikkal negyedikkel-is meg-terézi. *Jaj nekem, 'sa't. Ruth. 1: 1--5.* Ki hajtya *Naomit* a' bé-következett éhség által *Bethlehemből* a' kenyérnek házából, a' *Moábiták* közzé. Azt meg-neveli *Férjének*, mint a' *Pogányok* között élete egy Istápiának halálával, s' ennek-is keferdségét meg-újítja, két Fiainak ki-vágásával, s' így tévé maga két kezével keferdségnek leányává: Mert a' mi Istenünk igaz Isten, kihez nem illik a' maga Fiait leányit, testi vigasságban tartani, hanem a' nyomorúságoknak kemenczéjében veti *Esa. 48: 10.* Bezzeg a' *Pogányokat* úgy tartották a' magok hamis vélekedések szerint az ő Istenek, *Bacchus* tobzodásban. *Venus* (*vannus, mens*-faj néked szegény lélek,) bűjaságban, mert nem voltak igaz Istenek, s' akarmit tselekedtek az őket követők

vetők nem bánhatták. De a' mi Urunk sós vízben Szereti az övéit tartani, hogy a' bűnnek rosz nedveségét, ki szitathalsa belőlök, sőt ugyan [tűzzel kívánna szólni, lásd *Mark. 9: 49.* Kiki tűzzel szeretik-meg, t. i. mind az Isten lelkének mind pedig a' nyomorúságok tűzé-vel, hogy az örökké való rothadástul meg-tartsa: Kivánnánk ugyan mi valóban, hogy ő Felsége a' maga Itéletinek kohában, se hányon bennünket; mert nem mindenkor rakunk hitűnkre aranyat ezűftöt drága követ *ad inftar 1 Kor. 3: 12:* mellyekkel díszekedhetnénk s' erős-ködhethnénk, hanem szalmát pozdorját sőt ganéjt is: mire nézve félünk, hogy a' kiűrtetnek tűze meg-ne emészten bennünket. De a' mi kívánságunkra nem hágy a' mindenható, mivelé' világi keferűségek, a' *virtusok*nak mérő Műv-helyei, s' akarja hogy gyakorollyuk hitűnket és szeretetűnket azokban, Isten sajtoi azok, mellyekben mennél édesebb szöleje van ő Felségének, annál inkább sanyargattya.

MASODIK DOLOG.

*Annyira rakja egyik bánatot másokra az Isten, hogy ugyan el-fárad a' kegyes lélek alattok, s' nem marad egyéb nála a' nyögésnél fohászkodásnál, s' könnyhullató jajgatásnál. Sölt. 6: 7-8. El fáradtam fohászkodásimban, meg-mostam minden éjjel ágyamat könnyhullatásimmal, el-hervadt orvám a' szomorúság miatt. Vallyon s' miért? Hogy a' maga romlóságának s' tehetetlenségének ilméretire hozza; Mert mikor jól van dölga fokot tulajdonít magának, Sölt. 30: 7. Az én jó állapomban így mondom vala, nem mozdulok ki örökké. De midőn bokrofodnak rajta a' látogatások, mellyen meg-isméri tehetetlenségét, és ugyan semmiségét, Sölt. 39: 6-7. A' Menny-orzágnak kívánsága-is inkább fel-indul benne, ez életet meg-útván. 1 Kir. 19: 4. Szereti az Isten a' *szentek nyögését.* Mert a' nyögő ember, nem *Rhetoricazza*, nem borsollya fáfrányozza e' világ rothadt inye szerént a' maga szavait; hanem a' szívnek belső indulatlyából huzza-ki minden erejéből. Szereti könnyhullatásokat, Sölt. 56: 9. Hogy a' mit szájak meg-némulása miatt ki-nem mondhatnak, szemekből ki-folyó könnyhullatásokkal kiáltás, ezért küld-bé szívekre *Evocatoriát*, hogy hijja-ki Orczájokra, és kegyelemnek szívárványát formálhason az Igaságnak napja azokban, s' eképen bizonyítsa-meg a' keferűségek között-is, mint egy Özönvíz között*

zött való meg-tartatatókat, *Szereti Orczák meg-hervadását*: Mert annak rántzai mind egy egy tanátsok s' tábla fiai, kik egyben gyűltek az ember ábrázattára a' következendő dolgok felől való tanátskozára. Mig iffjak vagyunk, ortzánk ki-terjeszti s' másoknak is az ő külső mázzával kellett magát mint a' nyári idő; de mikor meg-idősödünk, s' az elhajnal száll szemünkben *Quartélyra*, fejünket pedig a' halál virága el-lepi, orczánk-is őszve húzza magát vévén eszében e' világ tsalárdságát, s' mint egy ugyan bé-fántzollya, *Prasidium*mal veszi körül magát, hogy a' szemfény vesztő gyönyörűségek néki többé ne árthassanak. Annál inkább, midőn ifjú korokban hervadoztattya a' maga leányinak ortzájokat, nyilván való jele, hogy fietve készíti őket magához, taníttya lelkeket e' gonoszban tétetett világnak álhatatlanságára, s' ugyan erőszakosan húzza annak emléjéről való el-zakadásra.

HARMADIK DOLOG.

Mikor Isten a' kegyes léleknek csak azt engedi-is, hogy életét megtartsa, egyéb javainak s' Berelmesinek el-hagyásával nagymereség. A' te életedet adom ragadományúl; mert nem veszi azzal ei-tőle a' mennyei summát, csak a' szerzést *Mát. 6: 33.* Nem veszi-el a' könyörgésnek lelkét; még-inkább neveli, *Esa. 26: 16.* Nem veszi-el a' maga szerelmét s' jó kedvét, sőt ez által bizonyította, *Sid. 12: 6.* Nem a' jó tseledetek gyakorlásának tehetségét, melyet sem tűz, sem víz, sem fegyver el-nem ölthat, a' moly és rosda meg nem emészthet. Nem veszi-el a' maga sorsával való meg-elégedhetést, még inkább erősíti, lásd *Fil. 4: 12-13.* Nagy kereskedése pedig a' kegyelenségnek a' maga sorsával való meg-elégedés, *1Tim. 6: 6.*

TUDOMÁNY.

Hogy az ellenkező s' kedvünk ellen való dolgokat békeségesen el-viselhecsük, az Isten czéllját kell szemünk eleiben tennünk. Ezt javallja szent Jakab Apostol-is rész 5: 11. *A' Jónak békeséges-tűrését hallottatok, és minémű végét adta az Úr láttatok; mert igen irgalmas az Úr és könyörülo.* Igen méltán-is, mert ez az igaz út, a' mi Izzivünk fájdalmanak meg-enyhítésére, sőt gyönyörködtetésére, *Sólt. 119: 92.* A' Gyermekek csak jelen való érzésből tesznek a' fájdalmanak itéletet, veszfzöztetésekről hamar békételenkednek; nem figyelmeztvén jó

vén jó attyok fel-tett [zándékára]; De az Isten kezéhez tanúlt lélek; még a' kelerő orvosságot-is jó [szível meg-]í[s]za, tudván hogy az évő állatból úgy jó néki étek, és az erősből édeség, Birák könyv. 14: 14. *Ex a' mi indulatunk meg zabolásának utya.* Solt. 39: 10. *Meg-némülék és nem nyírám-meg számat, mert te tselekedted.* A' békételességre pedig nyilván való út, vagy az Isten felőlünk fel-tett végének nem tudása, mint a' Pogányokban, kiknek az ellenkező dolgokban [szívek el-]olvadott, s' hajokat és szakállokat-is, szaggatták, vagy az indulatoknak meg-tágitása, s' az Isten zabolájában nem tartása, Solt. 39: 4. mert a' test a' kifizetettekkel edgyűve eskűszik, a' szegény léleknek el-árulására, s' nyomorgatására, melyre Jónásban nagy példánk vagyon.

INTÖ HASZON.

Az Istennek kiáltateinkból ki-folyó szent végeit tegyük tehát szemünk eleiben, midőn az ő Felsége kezeitől keletűséggel illetetünk. Tudjuk-meg azt hogy, ezek által, a' magunk tehetetlenségét esmér-teti meg-velünk, hogy magunkban ne bizzunk, 2 Kor. 1: 9. 2Kron. 32: 31. El-hagyá Isten Ezechiást (a' Babyloniai követek aránt) hogy meg-kísírténé őtet, és meg-látná mi volna az ő szívében. Ezek által jobbít mindennapi esztinkből, Sólt. 119: 71. Jó énnékem, hogy engemet meg-aláztál, hogy meg-tanúlnám a' te parantsolatidat. Ezek által húz-el ez álnok világnak szerelmétől s' édesít az örökké való jóknak kívánásához, 2Kor. 4: 17-18. Ezek által nyerünk jó hirt nevet-is az Isten házában, hogy a' mi világofságunktól más(ok)-is meg-gyúladgyanak, és a' békéséges-tűrésre kékszitek szíveket példa-adásokkal, Jak. 5: 10-11.

Eddig nagyon moltnani tsekély elmélkedésemnek folyása, fordítom te read {zavaimat Edes Istenednek keherűséggel illetett leánya, Tekintetes BOSSANYI KRISTINA Aszszony, és a' te bánatidat nevelő firánkozó árváidra. Azt kiáltja az én szent Leczkémben a' sürű nyögések közzé bé-ült lélek. *Faj énnékem, mert az Ur egyik bánatomra más bánatot adott.* Bizonyára a' te szájadban illik ez a' {zomorú nóta; mert edgyik bánatodra másíkat, s' arra harmadikat-is adott tenéked az Ur, edgyik el-nem múlhatott a' másík ott érte, s' harmadik-is, a' leg-kefervesebb nyomában követte. Annyira hogy, ha szóval nem mon-

bet hagyott pedig te nálad: mert meg-hadta az egész mennyei sum-
mát, csak a' szerzésnek edgyik részét vette-el, noha ollyat, mellynél
kedvesbet mit vehetet volna el ő Felsége tőled, én ugyan nem tudha-
tom. *Meg-hadta a' Lelki kegyelmeket, mellyekkel mindennap a' har-
madik égben lehet kereskedesed. Meg-hadta a' szeretetet, mellynél sem
égben, sem földön nints kívánatosb virtus; mert az Istentől vészen ere-
detet, ki egészlen szeretet, s' ő Felségében-is kell vég nélkül meg-ha-
tározodni, úgy hogy az egekben-is meg-marad, 1 Kor. 13: 13. Meg-
hadta szemed előtt egy kisded Fiatskádát, s' jó erkölcsökben neveke-
dő leányidat. Meg-hadta e' mostoha időben földi javaidat-is a' meg-
elégedhetőség, és lok szűkölködők kegyelmsen való táplálhatóságig.
Harmadszor. Nagy pártfogód van néked oda fel mennyben, s' bizon-
nyal meg-fenyegeti az álnok ember szívét éretted, hogy ne ártson te-
néked, a' mint ki-mondotta: 2 Mos. 22: 22-23. Azon Isten édes árvá-
idnak-is attyok, s' biztathattyák mindenkor magokat. Sól. 27: 10. *Ha
az én atyám és az én anyám el-hadnak-is engemet, az Úr magához veszen
engemet.* Szorítsad tehát annál inkább Istenhez magadat Dáviddal Sól.
73: 25. 26. *Kitsoda nekem mennyekben, és te náladnál egyében nem
gyönyörködöm a' földön. El fogyatkozott az én testem, és szívem, az én
szívemnek kösikládja, és az én örökségem te vagy, oh Isten mind örökké!*
Igazítsad az Istent Daniellel, réb 9. v. 7. Es ugyan az ő Felsége atyai
ölében le-hatván fejedet, nyugodgyál fok törődésid után tse-
deséggel, Sir. 3: 26. 31. *Jó várni és vendégségben
lenni az Úrnak szabadításáig, mert örökké
el-nem hágy az Úr.**

V E G E.

B

Mikoron

Mikoron az 1703 Esztendőben, Izent Ivány havának huszon negvedik napján, Reggeli nyolcz s' kilentz ora között, az Idvezült Ur, *Lofonczy*, szomorú házához, minden rendek nagy Seggel öszve gyűlvén; az Idvezült Ur meg-hidegedet testét, melly már koporsóban nyugszik vala, elő hoszták, és mindeneknek szemek előtt, le-tettek volna; fok keserves jaj-szók, és egynéhány szomorú Versek el-énekeltetések után, **NAGYVATI JÁNOS** a' *Rimaömbati* Prédikátor, a' Gyászos Afztalhoz elő állván, az Idvezült Ur Házában, a' fényes Mennyor(zágban, az *Özvegyek Arvák Istene*hez így bocsátotta- fel szavait:

Minden Vigasztalásoknak Istene, nagy Isten! tölt-s-bé a' mi lelkeinket, a' te lelkednek drága vigasztalásával; hadd ennek a' már közözlünk el-költözött, *szép belidségű, nagy emberségű, ritka álazatosságu* szolgádnak; e' 16. esztendőig való *Férje* koporsójára borúlt *Özvegy Rólgáló leányodnak*, és körülötte meg-fereglett *Arva gyermekinek*, most egytzer gyászban borúlt *Házában, Udvarában*, tudgyunk meg-emlékezni a' mi nagy romlandóságunkról, és gyarló életünknek reánk fűrdőn, *bús baje Szomorúságot* hozó fok(zori viszontagságirúl! Amen.

E' bóldogtalan Világban el-szeledet fok szegény el-hagyattatott *Özvegyeknek*, fok édes Attyoktúl meg-fosztatott *Arvák*nak egyedül való *Östopa, gyámola*, párt fogó, 's vedelmező *Királya*, Egekben lakozó *Jehová* (szent Isten! Vallyon hova lennének a' fok szegény *Arvák*, 's vallyon hová hajtának fejeket a' szegény el-hagyattatott *Özvegyek*, ha az Isten meg-nem fenyegette volna a' világot azt mondván: *Egy Özvegyet, Arvát-is meg-ne nyomorúsatok*. De él még má-is Mennyen a' fok szegény *Özvegyeknek Arvák*nak *Istene*! a' kinek nem tsak arra vagon gondgya, hogy *Özvegyek Arvák* legyenek, de arra-is vagon gondgya, hogy azok az ő *Özvegyiségekben* kihez bizzának, és az ő *Arvaságoknak* idejen kihez folyamodgyanak. Ez a' te setét koporsójába fekvő *szolgád*, ez a' te *szép belidségű szolgád*, ez a' te *ritka álazatosságu szolgád-is* hagyott nálunk, egy *Özvegyet*, és az ő (szomorú *Özvegye* körül hagyott

Berke annak gyékényből egy ládatskát, és abban helyheztervén a' gyermekeket el-vezé a' folyó-víznek partján a' sásasban; *All* vala pedig az ő Nénye távul hogy meg-látná mint lenne dolga a' gyermeknek a' *Pharakonak* pengi leánya alá méne hogy mosódnék a' folyó-vízben, és annak szolgáló leányi járnak vala a' víznek partján, és minékutánna látta volna a' ládatskát a' sásasnak közepette, el-küldé az ő szolgáló leányát, és ki-hozata a'zt, és mikor meg-nyitotta volna, látá a' kis gyermeket, és imé a' kis gyermek *sir* vala. Nem tudta ez a' kis gyermek, melly keferves a' kisdedekek állapottya *dajka* nélkül, még-is *sir*. A' kis Gyermek pedig *sir* vala: hát ha tudta volna, vallyon mint meg-firatta volna. En tsudalom ha ezt a' firátsal tele ládatskát nézhette az *Eg* borulás nélkül, a' *Nap* szomorúság nélkül, a' *sem* könyvezés nélkül, a' *siv* hasadás nélkül. *Thermutis* *Pharahó* Leánya volt, de a' mikor nem egélz sereget, de tsak egy kis Gyermekett látott *Dajka* nélkül, *Pharahó* szive nem volt *vers*. 6. könyörölte-teségre indula rajta. Talam tudta *Thermutis*, hogy három seregei vannak az Istennek olyanok, a' mellyeket tsuda ha az *Eg* nézhet borulás nélkül, a' *Nap* szomorúság nélkül, a' *sem* könyvezés nélkül, a' *siv* meg-hasadás nélkül.

A' Második feregben, nem hallasz keserves fohászkodásoknál egyebet, a' mely feregnek *ihrenodiáját* említi, a' *Jeremiás Sir. 5: 3. Árvaék vagyunk Atya nélkül, a' mi Anyáink olyanok, mint az özvegyek.* Látszik, hogy mindnyájan kérlek e' körül az elöttetek le-tétetett koporsó körül, im ez őt még *gyenge Tsemetecskéket*, ki vagy te Tsetsemő leány-zocska, a' ki még alig láttal 182 napokat, és igen keveseket láttal örvendeteseket? Kik vadtok ti *nevedekény Leányok*, a' kik meg-örömdő-tőknek nem értetek napját, de értetek bánatoknak, szomorúságok-nak, édes Atyátóknak halálának keserves napját, mert ez ennek a' nap-nak neve az Isten könyvében, *Teremt. 27: 41. El-jönek az én Atyám halálán való keserves napok!* Kik vadtok ti? tsak ezt felelik ők a' fira-lmas könyvből: (Mert nem-isillik kezetekben egyéb Könyv, hanem o-lyan, mint a' mitsodált látot az *Ezekiel cap 2: 10.*) *Árvaék vagyunk, Atya nélkül.* Tudom, s' tudgyuk mindnyájan, mert árvaék vadtok, mert Arya nélkül vadtok.

Az harmadik Seregben nem hallasz egyebet, bánatnál, (ziv szorongató kelerűségnél, mint a' fel-vett Leczkében vagyó:

Bizonyára Őruegy Aßbonyi állat vagyok én, és az én Férjem meg-bőle.

MAGYA.

Az én fel-vett Leczkémből három rendbéli személyeket mutatok, s' állitok elődőkben:

I. Mutatok egy nagy Királyt, de nem másútt, hanem a' szegény Özvegyek. Arvák Uldvarában, ama' szerint: *monda a' Király.*

II. Mutatok egy meg-hólt Férjfiat, de az ő meg-hólt koporsójában: emez szerint: *Az én Férjem meg-hólt.*

III. Mutatok egy Özveget az ő Özvegségének öltözetiben, im e' szerént: *Bizonyára Özveg Asszony állat vagyok én.*

I.

Mutatok néktek egy Királyt, a' kinek Titulusa e' léfzen: *Rex Pupillorum, Rex Viduarum, Rex Orphanorum*, Özvegyeknek Királya, elmaradot, el-hagyatot Arváknak Királya. Nem hihetem, hogy tsak egy is lehessen közzületek a' ki nagy kívánsággal ne kívánná látni ezt a' Királyt. *Enek. 3: 11.* Egy Királyt mutat egy valaki, s' miért titkolnánk? mert ha ugyan nyomozni kezdgyük nem egyéb eza' Király, hanem az a' ki *Rex Pupillorum, Rex Viduarum, Rex Orphanorum*, Özvegyeknek, Arváknak Királya: Jöjjetek-ki és nézzetek Sionnak Leánya Salamon Királyt a' Koronában, melyet szerzet neki az ő Anyja az ő Mátyájának el jegyeztetésének napjára, és az ő Bírénak vigasztágának napjára. En-is azt mondhatom: Jertek el valakik itt vadtok, nézzétek-meg az Özvegyeknek, Arváknak Királyát, ennek az előttek gyásztában borúlt Özvegnek az ő neveletlen Arvájának házokban; Egy Királyné olvasunk az Isten könyvében: az Irás így nevezi Regina Saba, 1 Kir. 10: 1. Idvezitőnk így Regina Austri, *Matt. 12. 42.* (más neve ki lett légyen bizonyosan nem tudhatom.) Az ő földében, más-kint igen mélttze földön, hallot valamit egy Sidók Királya felől, és noha Asszonyi állat volt, Királyné volt, s' még-is nagy útat, ha *Ortelius*-nak in *Tabulis Geographicis* hisűnk; majd két ezer *Francia* mert földeket, az az Magyar Ország mintegy ött száz mert földeket el ment, hogy látna ezt a' Királyt; látta, de nem a' siránkozok s' jajgatok között, látta, de nem a' bánatok s' szomorúságok között: én pedig ezt a' Királyt mutatom néktek, a' fok j-j-zók hangzsi, és az Özvegyek s' Arvák keserűségei között. Hi azért kérditek ennek a' Királynak az ő Titulusát, neve e' léfzen: *Rex Pupillorum, Rex Viduarum, Rex Orphanorum*, Özvegyeknek Arváknak Királya. Bizony dolog! az Isten könyvében a'

szent Írásban sok szép *Titulusai* vannak az Istennek, mint Királynak; de csak egy fints a' mi czélunkra szebb mint ez: *Örvegyeknek Arváknek Királya*, ez a' Király, a' ki azt mondgya a' mi Leczkénkben a' szegény *Örvegynek*, mi nyavalyád vagyon. Nem egyszer láttatik ez az *Örvegyek Királyok*, csak az huszon negyedik Soltárban szép *titulusok* ádodnak ennek a' Királynak, mert ötször-is így nevezi a' Prof. *Rex Gloria*. Introibit *Rex Gloria*. Quis est iste *Rex gloria*? ille est *Rex Gloria*, szép *Titulus* megvalloim. Néha ennek a' Királynak *Titulusa* ez: *Rex Magnus*, Mal. 1: 14. Matth. 5: 35. Solt. 43: 3. A' nagy Királynak *Várofsa*, kinék e' földön nints másza; szép *Titulus*. Néha Királyok Királya, 1 Tim. 6: 15. Jel. 1: 14. Jel. 19: 20. és az ő tomporán e' vala írva: *Rex Regum*, & *Dominus Dominantium*. Mi most mind ezek mellől el-múlván, csak ez egy mellet maradunk, *Rex Pupillorum* &c. *Örvegyeknek Arváknek Királya*.

Az említett *Titulusai* az Istennek mint Királynak megvalloim szépek, de azok között csak egy fints, a' mellyek közzől hól edgyiket, hól másikat, e' Világi Királyok közzől némelleyek magoknak nem tulajdonítottanak volna; de csak egy sem vólt még e' világi kevély *Potentatok* közzől, a' ki az Istennek e' szép *Titulusát* *Rex Pupillorum* &c. *Örvegyeknek Arváknek Királya*, maga *Titulusai* köziben iratta volna.

Isten *Titulusa* mint meg-hallók *Rex Gloria*, Ditsősségnek Királya; de hiszem majd ugyan szokott *stylusa* e' Világnak ez: *Rex Gloriosus*, *Rex noster Gloriosissimus*; a' melly csak ezt telzi: Ditsősséges Király, vagy a' jlmint a' Sidó szó természetzi foly: Ditsősségnek Királya.

Isten *titulusa* ez-is: *Rex magnus*, de mitsoda szaporább e' Világban mint ez: *Alexander Magnus*, *Carolus Magnus*, vagy a' mint az Isten Könyvében vagyon, 2 Kir. 18: 28. *Senacherib Rex magnus*. Isten *Titulusa* ez-is Királyoknak Királya, de hiszem csak a' mi Atyáink idejében-is Szuliman Csásár, Ötödik Károly Imperatornak irván, Királyok Királyának írja vala magát, *Rex Regum* & *Dominus Dominantium*. De csak edgyetadgy énnékem e' Világi minden Királyok közzől, a' ki *Örvegyek Arvák Királyának* írta volna valaha magát;

Még edgyet mondok:

E' Világi Királyok szép neveket *Titulusokat* szeretnek, de azoknak mindnyájan meg-nem felelnek; az Isten pedig igazán meg-felel ennek az ő szép *titulusának*: *Örvegyeknek Arváknek Királya*.

(1) Az a' Király felel meg az ő nevének, a' ki nem mostohája, hanem

nem édes Attya az ő Országának, a' honnan *Aristoteles*, 8. *Eth. cap. 10.* 7. 11. bőven tanította, hogy a' jó *Király* az az Országnek, a' mi a' jó *Pásztor* az ő Nyájának; a' Földi *Királyok* az ő neveknek felelnek-meg ez iránt, vagy nem ők látsak, de ez a' mi *Királyunk* valóba meg-felel, mint az 68. Solt. 6. v. vagyon, az *Árváknak Attyok, és az Özvegyeknek érző-jök az Isten, ki az ő benséges helyében lakik; én így-is szabom: az Özvegyeknek és az Árváknak házokban lakik.*

(2) Az a' *Király* felel-meg az ő nevének, a' ki Törvényekkel, és ha úgy kívántatik fegyverrel is óltalmazza az alatta valókat. Mit tsinálnak itt a' földi *Királyok*, látsak ők; de a' mi *Királyunk* itt-is valóban meg-felel az ő nevének, úgy éneklí ez a' mi *Királyunk* a' ki szölli a' Leczkében Solt. 10: 18. *Itéletet teszen az Isten az árváknak.* Móf. Ki-jöv. 22: 22-23-24. *Egy özvegyet vagy árvát-is ne nyomorítsatok-meg.* Tudta az Isten, hogy nints könnyebb, mint a' szegény *Özvegyet, árvát* megnyomoritani, azért mondja edgyet se. Tartsátok-meg ezt, oh szegény *Özvegyek, árvák!* edgyet se: bizony nints hát egy *özvegy*, nints egy *árvá* is e' világon, a' kire az Istennek nem volna gondgya. Sok *özvegy*, sok *árvá* ván e' világon, a' kikre e' földi *Királyoknak* semmi gondgya; sőt azt sem tudják, élnek-e vagy halnak? de bizonyára egy *özvegy* fints e' világban, nints egy *árvá*, a' kire a' mi Istenünknek ne legyen gondgya, egy *özvegyet* vagy *árvát-is* ne nyomorítsatok-meg vers. 23. ha pedig nyomorítván meg - nyomorgatod, ha én hozzá-m kiáltván kiált, meg-halga-tván meg-halga-tom annak kiáltását. Halljátok sok szegény *özvegyek s' árvák*; ha egyebet nem tselekedhettek, talám kiálthattok, imádkozhattok talám, ha egyebet nem, fohászkodhattok talám; ha senki kiáltástokat nem hallja, fohászkodástokat nem tudgya, sirástokat nem szánja; hallja, tudgya, szánja az *árvák Királya*, vers. 24. *Fel-gerjed az én haragom, és el-vesztelek titeket fegyverrel, és a' ti feleségeitek özvegyekké lesznek, és a' ti gyermekeitek árvák.* Halljátok szegény *özvegyek, árvák*, valaki titeket sérteget, meg bünteti az Isten azt az ő maga *személyében-is* meg a' *Feleségében* meg a' *Gyermekeiben-is*, láts ide többet Éla. 1: 17. és 5. Mojs. 27: 19.

(3) Az a' *Király* felel-meg az ő nevének, a' kinek az ő alatta valóknak nem csak óltalmazásokra, de mint jó *Pásztornak* tápláltatásokra is gondgya vagyon; mint felelnek itt meg a' földi *Királyok* az ő neveknek, ők tudgyak, de az *Isten* itt-is valóba meg-felel az ő nevének, a' mint enekel-

enekeldegeli ez a' mi Fűleműlenk, a' ki szöll a' mi Leczkénkben. Sólt.
146: 9. *Az Ur őltalmazza a' jóvevényeket, az árvákat, és az özvegyeket*
táplállyá. Kérdelek hát tőlem ezt az édes Férjétől el-maradot özvegyet és
az ő neveletlen árváit, ki őrizi? ki táplállyá? ki őltalmazza? Mit tudgyak
szerelmejím mondani? Az Ur.

II.

Azt mondom vala: Mutatok egy meg-hólt Férjfiat, egy Asz-
fzonyi állatnak Férjét ama' Izerint: *Az én Férjem meg-hólt.*

Ugyan ki lett légyen pedig ez az *Férfi*, én nem tudom, s' itélem az elők
közül senki más sem tudja; mindazáltal ő felőle ezt a hármat tudom
mondani:

I. Ez a Férjű ennek az özvegynek Férje volt, mint ő maga mondja:
Az én Férjem.

II. Hogy már ekkor meg-hólt volt, mint ezt-is, ő maga mondgya:
Az én Férjem meg-hólt.

III. Hogy az ő el-maradot özvegyével *árvaakat*-is hagyott-el, a' mint hogy ezen *részben* 6-7: Arva gyermeki iránt *perorál* vala [szegény, a' *Király* előtt.

De ugyan mitsoda *Virtus*okkal lehetet ékes ez a *Férfiú*, nints meg-
írva a szent Könyvben, de a bizonyos dolog, hogy noha az Istenféle
Férfiakat sok szép *Virtus*ok téfzik ékesekké ditséretesekké, és edgyet
többek ékefitenek 's mált pedig kevesebbek, de az *Uri* s *Fő-embereket*
nints semmi a mi kedvesebbekké s ékeesebbekké tegye, mint ez a három:

1. Az ő szép szelidségek.
2. Nagy emberségek.
3. Alázatos maga viselések.

1. Az ő bép sélidsége; Innét az *Ur Isten* az ő maga [szolgáját] a Mojselt meg-akarván ditsérni, 4. Mos. 12: 3. azt mondgya. Az az ember pedig a Mojses *szelidebb* vala minden e földön lakozó embereknél, nem mondgya azt: Mojses *tudosabb* volt minden e földön lakozó embereknél: noha a' mint szent István, Tselek. 7: 22. említi: *Moyses tanitator az Egyiptombélieknek minden böltisésekre*, és a' mint *Philo* (de vita Mojsis) fel-jedzette: *Thermutis* Görög Országból, s' másfunnat is nagy fizetésre *Preceptorokat* hivatot, úgy tanitatta Mojselt, kit én ugyan közben hagyok. Azt bizonyosan tudom, hogy a' Mojses *Fő Historicus* volt.

Pater

Pater Historicorum omnium, Geographus ső volt, *Astronomus, Mathematicus*, s' a' mint nemellyeknek tetezik *in Praxi* ugyan nem, de *in Theoria*, mint az *Egyptumbeliek* Oskolájokban akkor tanittatott *Magus, Theologus* bizony nagy, sőt *Oceanus Theologorum*, mint a' régiek között egy mondgya vala; de bezzeg az Isten dicsírni akarván ezt az ő maga szolgáját, nem azt mondja: Mőjles jártalabb volta' *Historiákban* minden e' földön lakozó embereknél. Nem azt mondja: tudos a' *Geographiában, Astronomiában, Mathesisban*: hát vallyon miben? a' felidőségben. Idvezitőnk-is *Matth. 5: 5.* nem azt mondja bődögök a' tudosok, a' *Geographusok, Astronomusok*. Mert őők örökség szerint birják a' földet, hát mit? Bődögök a' *Belidek, mers őők &c.* Mérheti a' *Geographus* a' földet, *Astronomus* a' Tisllagokat s' az Eget, de ha nem felid, örökség szerint nem birja sem az Eget, sem a' földet. Soha Idvezitőnkűl sem hallatott ez: Tanúllýátok-meg én tőlem, én melly hatalmas, melly tudos vagyok; de hallatott ez: *tanúllýátok-meg én tőlem, hogy én belid vagyok*, *Matth. 11: 29.*

Kétség kívül jól találták a' külső Bőltsek-is: *nihil magnum, nisi quod simul & placidum.* Lucanus szava:

*Lege Deorum,
Minimas res discordia turbat,
Pacem summa tenent.*

E' Világnak felsőbb és rendesebb részében, (jól mondgya vala Seneca Libro 3. de Ira, Cap. 6.) Es a' melly a' tsilagokhoz közelebb van, nintsenek felyhők, egi háboruk nintsenek, zúgó szelek nintsenek, *Omni a'sultu carent, inferiora fulminant*, így szintén a' szép Nemes avagy Uriel me' tsendes mindenkor, vagy (had éllyek az ő fáját szavaival) *Modestus, Venerabilis & Compositus*, s' nem jól mondom-e hát hogy a' mia' Fő-embert ékelsé kedvelse írfzi edgyik az ő szép *Selidisége*.

II. *Az ő szép embersége.* Valamint a' kinek *bépsége* nints *ízép* nem lehet, a' kinek *erőssége* nints *erős* nem lehet, így a' kinek *embersége* nints *ember* nem lehet, a' *Fő* embernek nyilván edgyik *szép ékessége* az *ő szép embersége.* Bóls *Salamon Péld. 3: 34. Az emberségeleknek ad kedvesseget.* (Mert a' szent nyelvben a' melly szó vagyon igen azt telzi) Ugy is vagyon az, a' melly embernek kiváltképen *Uri Fő-embernek* vagyon *szép embersége,* nem lehet hogy ne légyen *szép kedvessege* ezen nyomon, *Sirák Eccl. 6: 5. az édes beszéd meg-szaporítja az embernek az ő barátsit, meg-felidíti gonosz akarait.* Jól szól *Cicero is Libro 2. de Officiis.*

Officiis. Difficile dictu est quantopere conciliet animos hominum Comitai, affabilitasq, sermonis. Nem könnyű ki-fejezni melly igen el-lopja szívünket az embernek méz beszéde, (zép embersége).

III. A' mi ekesé tézsi a' Fő-embert az ő alázatossága, ki vólt egy a' világon nagyobb az *Abrahámmal*, láts ide *Rom. 4: 11.* de ki vólt alázatosabb ő nalanál, lásd ide *Terem. 18: 27.* be szép alázatosság! ki vólt bőltsefésséggel, ditsőfésséggel nagyobb a' *Salamonnál*, lásd ide *1 Kir. 4: 29-30-31-32-33-34.* de a' míg bőltsefésségében élt ki vólt alázatosabb ő nálánál, láls ide *Péld. 30: 2-3.* Aszszonyi allatoktól születtetett emberek között ki vólt nagyobb *Kereftelő Jánosnál*, láls ide *Mát. 11: 11.* de ki vólt alázatosabb ő nálánál, láls ide *Mát. 3: 11.* A' szűz Léányok között ki vólt nagyobb a' Jésus Christusnak szent Annjánál, láls ide *Luk. 1: 28, 30, 31, 32, 33, 35.* de ki vólt alázatosabb annál, lásd ide *Luc. 1: 48.* Szép a' Fő-emberben mikor úgy itil s' (zól maga s' dolgai felől, mint *Augustus Saxoniai Elector* (zól s' itél vala: Igen jól lélzen annak az Egekben dolga, azt mondja vala ő, a' ki hasonló lehet a' Jésus Christus labait törő ruhákhoz, ha mi jótska én bennem vagyon, ám e' világon itiltelek Selyemnek, Atlasznak, Bársonynak; de te előttd én Istenem enged-meg hād legyek én bár tsak egy láb törő ruhátska, mellyel a' te Fiádnak lábaitöröltenek-meg. Oh szép alázatosság! nem igazan mondam-é hát, hogy a' mi a' Fő-embereket ekefékké tézsi ez: 1. az ő szép szelidségek, 2. nagy emberségek, 3. alázatos maga viéselek.

III.

Mutatok egy Őzveget, de az egy Őzvegynben minden Őzveget; ugyane is ennek az egy Őzvegynnek ábrazattyában ki-adatta az Ur Isten minden szegény Őzvegyek sorfát és állapotját.

I. Nevét ha kérded, meg-mondgya szegény ő maga: *Ÿ. 5. Issa ALMANA ANI*, Őzvegyszűz állat vagyok én, a' szónak ereje szerint mint a' kinek keze, nyelve, ereje tehetsége meg van kötve olyan vagyok én, mint a' kinek egy része el-vágattatott olyan vagyok én, mint a' ki társától meg fosztatott olyan vagyok én, *keserves állapot!*

II. Mibens' miképen látta a' Király ezt az Őzveget? nagy keserűségben *Ÿ. 2.* Jeremiás látott egy Őzveget, de miképen s' miben? nagy keserűségben, *Sir. 1: 2.* *Mi módon sir felelte igen éjtűsaka, és az ő könyhűtlarási az ő orozáján le-folynak, nem találtaék, minden ő baráti kezűl ki meg-vigasztalná őtet, minden ő baráti meg utalák őtet.*

III. De

III. De mitsoda öltözetben látta hát ezt az *Özvegyet* a' Király? gyā-
fzos öltözetben *ŷ. 2. Öltözzel fel-kérlek gyāß ruhában és olajjal se kend-*
meg magadat, a' mint hogy már nagy időktől fogván vólt az Özvegyek-
nek olly ruhájok, mellyet hittanak az ō Özvegységeknek ruhájának, lásd
Teremt. 38: 19. Nyilván azért, hogy még tsak a' ruhájók-is a' szegény
Özvegyeknek bizonyyságot tégyen siralmas sorokról és állapotokról.

IV. De vallyon mi dolgos vólt az a' szegény *Özvegy*? siratta, még pe-
dig, fok ideig siratta az ō halottját *ŷ. 2. légy ollyan mint a' fele Aß-*
sonyi állat, ki sokáig siratta vólna az ō halottját.

V. Oratiojárúl, beszédírúl ha tudakozol ennek az *Özvegynek*; igen á-
lázatos, igen keserves, igen siralmas, *ŷ. 5, 6, 7. Bethlehemben olvalok egy*
Özvegyet, Naominak hitták, neve ugyan gyönyörűséges, de oratioja
igen keserves, Ruth 1: 20. Ne hijátok engemet Naominak, hanem hijá-
tok inkább Márának; mert igen nagy keserűséggel illetet engemet a'
Mindenható, én gazdag valék mikor el-mentem vala, de áressen ho-
za engemet meg az Ur. Miért hinnátok azért engem Naominak, ha az
Ur meg-nyomorítot engemet, és a' Mindenható keserűségekkel illetet
engemet. Sareptában-is olvasok egy Özvegyet, de orátio-t-is keser-
vest olvasok, láls ide 1 Kir. 17: 18. Samariában-is olvalok egy Özvegyet,
de bezzeg orátio-t-is keservevest olvasok 2 Kir. 4: 1. De van-e keserve-
sebb orátio ma ez egész világban, mint ennek az Özvegy A(z)szonyi
állatnak házában: Bizonyára Özvegy Aßsonyi állat vagyok én, és azért
Férjem meg-hólt.

Három Tanúságot teszek-fel.

Az 1. fog szollani valakik jelen vannak mindeneknek, de kivált-
képen szegény meg-rongyollot Hazánkban a' *Fő-embereknek*. 2. A' fok
szegény *Arvák*nak, nevezetesen, a' kik most e' szomorú báltra borúl-
tanak azoknak. 3. Szól Hazánkban a' fok szegény *Özvegyeknek*, azok
között; kiváltképpen egynek.

I. TANUSÁG melly íszól s' a' t.

Ugy vagy on mitsodát ember lótt legyen ez a' kinek *Özvegynek* a'
mi Leczkénkben panaszkodó A(z)szonyi állat, mondgya magát nem
tudhatyuk, de azt bizonyosan tudgyuk, hogy a' melly Férfiát életében
ékesít ez a' három I. *Az ō szép embersége*. II. *Az ō szép belidsége*. III.
Az ō szép alázatossága, annak vagy on az elők előtt kedvelsége és hólt-

ta után szép emlékezete. Ha ki azért azt akarja, hogy az első között legyen kedvessége és hólta után szép emlékezete ebben az háromban legyen mind ekeisége, s' mind gyönyörűsége.

I. *Az ő szép szelidségében*, szépen mondgya vala Origenes (Ad Lev. 25: 10.) *Est quadam Familia mitium, cui praeest Moyses.* Van egy ház nép, szelid emberek ház népének hívják, a' melly háznak gazdája Moyses. Ha tesszik álljunk ezek között a' ház tseledi között, kiknek első-járaiók a' szelid Moyses, Sirák-is böltsen: Eccl. 10: 31. *Fili mi, mansuetudine serva animam tuam*, Fiam szelidségben birjad a'te lelkedet. Chrysostomus-is ékeksen, vagy hogy úgy mondgyam aranyolsan, *Homilia 8. in Matthaeum* & *Homilia 34. & 50. in Genesin*: *A' szelidség minden koronánál és dicsőségnél hasznosabb*, mert ez bizonyos jel a' mellyel az igazán okos ember meg-ismértetik, ha szelid, ha tsendes, ha emberséges.

II. *Az ő szép emberségében*. *Ez csak azt teszi*, a' mit mond a' szent Pál Tit. 3: 1, 2. Intsed őket hogy engedelmesek legyenek, senkit ne szidalmazzanak, a' viaskodástul idegenek legyenek minden szelidséget emberséget mutatván minden emberekhez, *csak azt teszi a' mint a' régi Keresztyenek ki akarták fejezni*, a' midőn azzal a' kit meg-kereszteltének tejet és mézet költöztetnek; mint ezt Tertullianus (*Libro de Corona Militis*) fel-jedzette, *csak azt teszi a' mit Macrobius (Libro 3. Saturnalium)* írva hagyott: *Naturali debito ac jure hominem obligari, ut aliis delectabiliter convivat*, hogy egymással kedvesen gyönyörűségelsen ellyűnk, árra természeti Törvénnyel köteleztetünk.

III. *Az ő szép alázatos magaviseletében*. *Férfiak!* nevezetelsen Uri Főemberek, egy *Férfiat* mutatok én tinéktek a' kire nézzetek 2 Sam. 6: 21. Menyivel inkább meg-alázom magamat, és menyivel inkább alább való lészek az én szemeim előtt, annyival dicsiretebb lészek mások előtt, ezt az Uri személyt Dávidnak hívják. *Aszsonyi-állatok s' nevezetelsen Uri Fő-Aszsonyi állatok* valakik itt jelen vadatok, egy *Fő Aszsonyi állatot* mutatok, a' kire szüntelen nézzetek 1 Sam. 25: 4. Ki felkelvén meg-hajtá magát arczal a' földre és monda: Im hól a' te szolgáló Léányod, ki szolgáló lészek az én Uram szolgainak lábok mosáására, ezt *Abigailnak* hívják, *Léányok*, valakik ezen Tanításon jelen vadtok, imé egy szép *Léányt*, mutatok én tinéktek a' kire szüntelen nézzetek, Luc. 1: 48. meg-tekinte az Ur az ő szolgáló Léánynak, alázatos állapotját. Ezt a' szép Léányt Szűz Máriának hívják.

2. TANUSÁG. Melly szól az Arváknek s' a' t.

Igaz! dolog ezek a' Izegeány ött *Arvák* kiket édes Attyok koporsója előtt meg-feregleni látunk, igazán *Arvák*, ök mondhatták ma keferedet szível el az *Arvák Lamentatioját*, Siral. 5: 3. *Arvák vagyunk Atya nélkül*, s' a' mi édes Anyánk igazán *Özvegy*; de ha több vigasztalástok nem volna-is, oh el-hagyattatott *Arvák*! elég ez, hogy a' ti édes Atyátok mikor ti túletek el-ment, az *Arvák* édes Attyához ment, látta ő az *Arvák* Királyját, édes Attyát mindennap, látta őtet-is az *arvák* édes Attya mindennap. Nem lehet, nem, hogy az Isten meg-ne emlekezzék ti rúlatok, valamikor a' ti édes Atyátokat maga házában, maga udvarában látta, oh van-e egy szempillantás olyan mellyben nem látta.

Szükséges volt hogy ez az édes Anya kiről van szó a' mi Leczkénkben, az ő édes *Arvai* bómorú efitet s' rövidségit *supplicatioban* be-adja a' *Király* nak mint 5. 6, 7. vagyon; mert azt mondja vala: az én Férjem meg-hólt, nem volt háta' Daviddal egy Udvarban egy Palotában, de meg-kefere-det Arvák, úgy itilek én s' el-híszem e' szép teregben nem csak én, hogy az édes Atyákat az *Arvák* Attyával Királyával azon egy Ud-varban azon egy Palotában vagyon; nem lehet hogy a' mikor, édes Atyákat maga házában láttya, meg-ne emlekezzék arról, hogy ennek az édes Atyának e' Világban maradtott őt neveletlen *árva*ja.

De el-hidgyemé azt-is hogy ő már meg-ditsőttetvén el-felejtette azt: hogy e' világban titeket *árvául* hagyott? hidgyem-é azt, hogy a' mióta már *édes* Atyátok az *Arvák* Istenéhez jutott, azőla állapototokrul soha csak egyfzer sem gondolkozott?

3. TANÚSAG az Özvegyhez.

Ugy vagyon, ha valaki azt kérdi ettől az Urban ki-múlt Férje koporsójára könyves szemmel borúlt *Özvegytől*, mi nyavalyad vagyon? azt mondhattya ő: *Bizonyára Özvegy Asszonyi állat vagyok én, és az én Férjem meg-holt*, de ha nevének igazán meg-akar felelni ezen tanításból vehet *végastalást*, annyit mint erről a koporsóról, mint Férje meg-hidegedettestéről, mint édes őt *Arvái* el-nézeséből *szomorúságot* mennyit.

En tsak három *vigaszálafokat* említek a' mellyekből minden *Özvegyek* de közelebb az a' ki e' ferét koporlóra borúlt *Özveg. ségének* minden napjaiban vehet szép üjjulásokat.

I. Vigasztalás.

Van olly Király, *Özvegyek* Arvák Királynak hijják, (a' ki előtt valamikor meg-állasz, áll-meg pedig mindennap javallom) meg-kérdi, *Mi nyavalyád vagy?*

Jól tudom hogy azok között kik eddig ajtótokat gyakran zörgettek s' nyitották, lélsznek ollyák kik esztendeig sem kérdik tőled *mi nyavalyád vagy?* De ha ez előtt, a' Király előtt meg-állasz s' azt kérdi tőled *mi nyavalyád vagy?*, valamint ez az *Özvegy* a' Királynak, úgy te-is ennek az *Özvegyek* Arvák Királynak add eleiben mind azt valami nyavalyád vagy, add eleiben *keseredet sível*, add eleiben *erős bizodalommal*, add eleiben *buzgó könyörgésekkel*, nagyra kötöm magamat, a' te válaszd-is a' lélszen a' mi lőn ennek az *Özvegynék* 7. 8. Monda azért a' Király az *Afszonyi* állatnak, *meny-el háradhoz, és parantsolok a' te dolgoz felől*. Ha még tem szűnik a' te bajod mint ez a' szegény *Özvegy* panaszkodik vala 7. 9. *Felele pedig az Afszony a' Királynak: Uram Király én raitsam esik a' nyomorúság, és az én Atyámnak házán, de a' Király és az ő s' éki ártatlan lélszen: meg-halod s' meg-tapasztalod hogy azt fogja mondani a' Király a' mit mond vala ennek a' szegény Özvegynék* v. 10. *A' ki te ellened áll, (Annal inkább a' ki te reád tör, ellened practical,)* hozd ide én előmben, bár csak a' te könyörgésedben, és többé ingyen sem illet. Ha szived ezen sem nyughatik-meg, mint ennek a' szegény *Özvegynék-is* vers. 11. Akkor ő monda: *Emlkezék-meg kérlek a' Király az Urról a' te istenedről. Ne vesselek-el az én fiamat, hidd-el meg-tapasztalod hogy azt fogja tenéked mondani, a' mit mond vala ennek a' szegény Özvegynék a' Király, vers. 11. El az UR, hogy a' te fejedről csak egy hajad s'ala-is el-nem vész; ha ezekben nem találz vigasztalást, nem tudom hől találz.*

II. Vigasztalás.

Ez a' Király a' királ szóllunk soha semmi rendbéli emberekhez nem visel könyörölőbb szívet mint az Arvákhoz, és az *Özvegyek* hez, mint ezt neve-is magával hozzá; mert *Özvegyek* Arvák Királya az ő neve. Szent János 19: 19, 20. Említi azt: hogy ennek a' Királynak *Titulusát* feje feliben így iratta vala a' Tisztartó, *Rex Juda-*

orom, Sidóknak Királlyá, azt pedig három nyelveken. En pedig mint az egélz tanításban meg-halhattad így irtam, *Rex Pupillorum, Rex Viduarum, Rex Orphanorum*, Özvegyek Arvák Királlyá; azt pedig irhattuk nem három nyelveken, de a' mennyik e' világon, annyi nyelveken, ettől vagy on hogy a' míg ez a' Király a' földön az emberek között járt, mitsoda nagy indulatya legyen az özvegyekhez nem titkolta el: *Luc. 2: 37, 38.* Az Anna Afészonyt igen meg-betsülly ez a' Király, nem tsudáalom mert özvegy volt. *Luc. 21: 3.* Tsak két fillért nem többet vete egy az Isten ládájában, az egik magasztallya ez a' Király; nem tsuda, mert özvegy volt. *Luc. 7: 12, 13, 14.* Egy valakinek a' fiát hozzák-ki halva Náimbúl, s' a' halálbúl-is viázta hozza ez a' Király; ne tsudállátok mert az édes Anya özvegy volt: láfl ide többet *Máth. 23: 14. Luc: 18: 3, 4, 5, 6, 7.*

III. Vigasztalás.

Akar az Egre, akár a' Földre, nagyot mondok, akár erre a' kopor-
sóra vessed szemeidet mindenütt vigasztalást találsz, 1. Vessed a' Földre;
itt látod - még szép Atyádfiait, itt igaz jó-akaróidat, és azok között
edgyett, (A' Tekintetes Ur, Vaj! ADAM Úramértetik) a' kihez va-
ló bizodalmbában hozzá való nagy szere'lmében halála oráján-is édes
Férjed gondviselése ála ajánlott tégedet, és a' te őt árvaidat; talám en-
nyi Atyádfiai, ennyi jóakaróid között lesznek valakik olyanok a' kik
a' te ízomorú napjaidban szivekből ki-nem vetnek tégedet, és a' te édes
Férjeder. 2. Vessed szemeidet az Egre, és ott találod a' te Királyod
mellett, s' Királyoddal régi szép eleidet, édes Atyádat, Anyádat, ott édes
Férjeder, ott a' te Fekete Ersebeteder (Azon Tekintetes Ur első Fele-
sége, a' Tekintetes Nagyságos BETLEN MIHALY, KEMENY SI-
MON, s' TELEKI PAL Úraimék, Házastársoknak édes Annyok ér-
terik.) kit ez előtt 8 Esztendőkkel botsátottunk vala az Egekben,
én prédikatiokkal, te pedig könyhúllatásokkal; mikor édes Férjed az
Egekben hozzájok ment, látták, hogy nálad nélkül ment, hát nem
tudgyáké vallyon vagy csak abból, hogy még itt bánkodal velünk, így
gyásolsz velünk, itt siránkozól velünk, várnak magok után mint a' ha-
lotti versekben nem egyfzer enekellyük : nem fok idő múlik-el, te-is,
mi-is mind utánnok költözünk ezután. 3. Vessed szemedet ám erre
a' Ko-

a' *Koporsóra* vigasztalást talál, ha a' te édes Férjed meg-hólt, mi vagyunk bizonyság, az ő szép *szelidsége* meg-nem hólt, az ő szép *embersége* meg-nem hólt, az ő szép *áláztatósága* él ma-is, él ezután-is, él még, meg-nem hólt.

Nem mondok semmit többet.

Luc. 7: 13. Egy igen meg keferedet *Özvegyet* lát az Ur Jésus egy koporsó körül, közelebb megyen a' koporsóhoz, és a' sirankozó *Az* szonyi állathoz, s' azt mondgya az *Álázsonyi* állatnak *Ne sirj*, és az Ur ő reája tekintvén könyörödle rajta, és monda, *Ne sirj*. (1) Erre a' *koporsóra* veted szemeidet, sirj? az Ur Jésus azt mondgya, *Ne sirj*. Be zártúk nem tagadom ebben a' koporsóban édes Férjed hideg tetemeit, de nem zártúk-bé szép *szelidséget*, nem szép *emberséget*, nem *álázatos magaviseletet*. (2) Neveletlen őt *Arváidra* veted szemeidet, sirj; az Ur Jésus azt mondgya, *Ne sirj*. Edes Férjed a' *Jesussal* van, bizony valamikor őtet láttya, láttya pedig mindennap, meg-említi hogy őnéki e' világban egy *Özvegye* van, őt neveletlen *árvája* van. (3.) *Magadra*, s' magad szomorú sorsára' állapottyára veted szemeidet, Sirj? az Ur Jésus azt mondgya, *Ne sirj*, él még az *Özvegyek Arvák* Királya, *Ne sirj*: vagyon még mennyben *özvegyekhez árvákhoz* felette igen hajlandó egy kegyes sziv, *Ne sirj*. Menny-el házadhoz, ismérd a' te Jésusod szavát, Parantsolok a' te dolgod felől, és a' te Arváidnak dolgai felől, *ne sirj*.

Az Istennek lelkének vigasztalási legyenek minnyájunkal, s' kiváltképen pedig a' most megkeferedet szivekkel.

A M E N.

Végben

Végben menvén a' háznál való keresztyéni *Solenni-*
tás, mikoron a' bódog életre által költözött Ur meg-
 dededett teste, temetésének helyére a' Templomban bé-
 vitetett vólna, folytatta elmélkedését ugyan *Polgári Gáf-*
pár, *Losontzi* méltatlan *Lelki-Pásztor*, fundálván amaz
 Istennek szive szerint való Királlyának, sz. Dávidnak
 szavain, mellyek le-tetettek.

Sólt. 25: 12, 14.

Kitsoda a' Férfjú ki féli a' Jehovát? Aszt tanittya az útra
a' mellyet válaszszon, annak lelke a' jóban bál, s' a' t.

A' harmadik égen innen, nintsen a' mi Istenünknek
 nemesebb teremtetett állattya az ember lelkénél tsak egy-is.
Mert ha nézzük leg-első eredetét, mikor az Isten kezéből ki-
 jött, akkor-is mindgyárt az örökké való Igaságnak és szentségnek
 példájára teremtetett ő *Ter. 1: 27.* Ugy készítettett, hogy lenne Isten-
 nek Királyi széki; és edgyik ege, mellyben ülne a' Szent-Háromság, ke-
 gyelmét és ditsőfséget benne ki-terjesztvén. De nem tsak Királyi széki,
 hanem ugyan tükör palotája-is lenne, a' teremtetlen napnak, mellyben
 a' maga tökéletes képet szemlélvén gyönyörködtethetné szentséges sze-
 meit, és miképen minden Isteni tulajdonságoknak ékecségek a' tiszta
 szentség, e' vólt az ő tulajdonságinak-is ragyogó ékelsége és ditsőfsé-
 ge. *Ha nézzük* munkait, melly tsudálatosak azok? Az ember teste az
 Isteni böltseségnek nagy jelensége, nagy *specimene*, majd merő *Remek-*
je, mellyet ő Felsége a' teremteskor bé-adott több munkái után, s' ez
 eleveníti, ez-is igazgattya, mint az Isten e' világot, úgy hogy ha tagad-
 nad az okos emberben a' lelket, tagadnád az Istent-is az égben. Ez
 az, ki a' jelen valókat szemléli, az el-múltakról meg-emlekezik s' a'
 jövőndőkre által néz. Ez, az egész világot gondolattyával hirtelen ál-
 tal járja, a' földnek külső hatáirai-is ki-lép, de helyet nem változtat-
 tya. A' világ közepire, *ad centrum mundi* alá ereszkedik, környületi-
 nek-is

nek-is mindazonáltal felette jár. Ez az, ki a' szóknek és dólgoznak ezere-
nyi ezer sokaságát, az ő láthatatlan kintsei közzé el-rejti, s' a' mikor
akárja elő-hozzá. A' materia nélkül való dólgoakat élefsen szemléli s'
meg-is ítéli, és e' nagy világgal meg-nem elégedhetvén, az Istent
's az halhatatlanságot és örökkévalóságot kívánnyá, mert ott talál
egyedül elégséges örömet, *Sólt. 16: 11.* Ott láttya, hogy a' jóknak
hozzá való járulásával, nem lehet már tellyességgel boldogab, úgy
hogy semmi nints az ég alatt a' lélekhez hasonlatos; sőt meg-kel azt
vallanunk, nagyobb 's drágább kintset tett Isten egy emberdohos tes-
tében mint ez az egész világ. *Ha nézzük* tulajdon természetit, *essentiá-*
ját, földi pennával le-írni nem tudgyuk, s' nints-is olyan harmintzkét
fogú ember, a' ki ki-bezélhesse; mert tsak munkaiban láttyuk. Tudjuk
azt hogy, nem földi materiából áll, s' nem ragasztott egdyűve a' négy
Elementumokból, másképen nevednék s' él-is fogyna a' testtel edgyűt;
De úgy láttyuk, fokak a' gyengéb s' vékonyab testben, élelseb elméjűek,
fok vének nagyobb *judiciummal* s' itélettel birnak, fok tsonkák s' va-
kok elmésbek, mellyre nézve *Democritus* ugyan ki-is vájta a'
maga szemeit, hogy a' nagy dólgoznak szemlélésére alkalmasabb
lehetne. Sőt attúl az időtúl fogva kezd a' *virtusokban* nevedetni, melly-
ben a' test hanyatláshoz készűl. Tudgyuk halhatatlannak-is lenni, mivel
részei nintsenek, mint a' testnek, és az Isten után, leg-magánosabb
valóság, *Ens simplicissimum*, mellynek tsak tulajdonsági vannak. A' mi-
némű eledele van a' Léleknek, az-is nem rontya az ő természetit, mert
az nem egyéb hanem igazság, e' világnak szemlélésében egyedül azt
keresi, vedd-el a' földieket előle, jelen vannak ő néki a' mennyieiek,
vedd-el az egész világot előle, s' az Istenben akkor legelteti magát leg-
nagyobb gyönyörűséggel. *Ha pedig nézzük* az Isten *gráciáját*, nints
senkinek olyan jóakarója, tsak légyen kegyes emberben mint a' Lé-
leknek; mert azzal magát közli, és ugyan egy Lélek véle *1 Kor. 6: 17.*
közölvén szent Lelkét véle. Titkait a' mennyei *Secretariárúl* ennek je-
lengeri, a' kegyeseknek útában ezt vezérli, és a' maga gyönyörűsé-
gei között mulatoztattya, még éjtzaka-is, úgy hogy, mikor fokak a'
bűnőkben mélyen hortyognak, akkor-is ő, az Istennek édeségéből
iszik a' hitnek szízárványán, s' ugyan benne hál az Istennek javaiban
mint a' szent igék bizonyittyák.

MAGYA-

(27)

M A G Y A R A Z A T.

ELSŐ PUNCTUM. *Az Isteni félelem meg-tanította, az Embert az útra, mellyiket válassza magának. A' Szentek élete szüntelenül való járás, maga-is így voxol ehez az Isten, Terem. 17: 1. Abrahám járjén elöttem szüntelenül. Ugy hogy sem állani, sem ülni, sem feküdni, még tsak izunnyadni-is nem szabad a' kegyeségnek munkájában, tsak haladni kell de jure elő fele, sőt ugyan fietni, Solt. 119: 60. De fok út van előte, s' mellyiket válassza magának? Az Istennek magának-is vannak útai, mellyek szerint tselekeznek a' mindenható, de számlálhatatlanok-is azok, mint szintén az ő Felsége gondgyavilelésének s' igazgatásának ezernyi ezer modgyái, meg-vizsgálhatatlanok-is, Róm. 11: 33, 34. Ezekbe lábunkat bé sem tehetjük, rövidobb lévén hogy nem feneket érne, ha belé erefzkedünk el nyeletünk, mint Jónás a' mély örvénytől. Meg-is vagyon pedig parantsolva, A' tiukos dolgok maradvanyak a' mi Istenünknel, 5 Mos. 29: 29. A' testnek, s' a' meg-veszet természetnek-is vagyon úta; mert ő a' maga romlottságát halálban szereti, mint a' ganéjban telelő bogár tulajdon házának dohát; de bezzeg meg-veszett út, Noha ő mindennek kénálkozik véle; mert el-rekelzt az Istennek országától, 1 Kor. 15: 50. s' mennél meszszebb halad valaki benne, annál távolabb téved, még a' melly jónak látzik-is, Örök halál fekszik a' végén, Péld. 14: 12. Minden java a' szent Agoston mondása szerint nem egyéb tsak *Bo-num scyllaum*, átközetnek és hajó-törésnek kősziklája. Örökké való szokása-is pedig az esettől fogva, hogy az Istennek tiszta útát káromollya, Ezek. 33: 17. A' tsillagos Egnék-is vagyon úttya, de igen magos és hoszszú, a' mi szemünk fenye oda nem ér, melly nagyok a' tsillagok, a' *Philosophusok* elméje szerint lokak a' földnél nagyobbak, s' még-is tsak egy gyertyányinak láttatnak. A' harmadik égre pedig az út igen keskeny, melly lajtorjának ábrázattyába adatott-ki, Ter. 28. s' akarmellyik oldalról essek le valaki, hanyat homlok rohan alá, nem e' földre pedig, hanem a' Pokol fenekére. Mit kell hát tselekedni? Az igaz útnak három tulajdonsága vagyon. *Edgrik*, hogy ő szoroks és keskeny, az ördögé pedig számlálhatatlan ösvényekre olzolván igen széles, Luc. 13: 24. *Másik*, hogy ő régi, Jer. 6: 16. *Harmadik*, hogy alkalmatos és jó; mert a' testnek és amaz Adámot meg-tsaló kigyónak úta-is régi, de nem jó, nem alkalmatos, mellyről azt mondja a' Lélek: Efa. 43: 18. *Ne emlékezetek-meg az élébbeniekről, és a' régiekről ne gondolkodgyatok.* Ez pedig az*

dig az Ur Jéfus Kriftus, a' ki *borofs út-is*, mert hitet kíván, melly ed-
gyedül kegyelemből adatik, *Efef. 2: 8.* A' mennyországoknak is erőfza-
kos ostromlását kívánnya, *Matth. 11: 12.* E' mellett, ama' nagy kereset-
viseléseket, *Matth. 16.* mellyek alatt tagaink-is fokszor széllyel szaka-
doznak. *Régi is*, mert minden Szentek ezen jártak, *Sid. 11.* *Bezzeg jó*
út-is, egyenes és bátorságos-is, melly nem hogy le-ejtene, sőt erőlsé-
gedre vagyon, *Péld. 10: 29.* s' még-is kettőszeti vagy neveli orczád-
nak erősségét. *Préd. 8: 1.* hogy el-ne szedülly.

MASODIK PUNCTUM. *A' ki az Istent szívösen féli, annak lelke benne*
mulatoz a' jóban, és ugyan nyugszik abban. Hármát foglal ez be magában.
(a) *Közötte van annak lelke a' jónak:* mert egy felől böltsesség, más
felől kegyesség között lakik, mint hogy ezeket foglallya magában az
Isteni félelem, jó pedig a' böltsesség között lakni, *Préd. 7: 12.* Jó a'
kegyesség között nyugodni, mivel annak mind az égből, mind a' föld-
ről meg-jár jóvedelme, *1Tim. 4: 8.* Közötte van még-is; mert élete a'
Kriftusban lakik, *Gal. 2: 20.* Az ő élete és lelke ugyan el-nyelettetett
a' méltóságosabb Lélektől s' a' Kriftus életitől, mint az égbéli tündöklő
nap, a' tsillagok fényét el-nyeli, és így egy felől hit, másfelől szere-
tet között, az Ur Kriftus élete és Szent Lelke között nyugoszik. (b)
Örömmel mulatoz a' jóban, s' nem csak által repüll mint a' madár a'
nap sugárin; hanem az Isten Evangéliumának édesességét ízítja, s' tör-
vényének sirjával táplállya magát, melly édessebb a' tiszta szín méz-
nél-is, *Sólt. 19: 11.* A' böltségságnak izével gyönyörködte magát,
mellyet az ő irgalmas Istene le-küldött ő néki, *Sólt. 65: 5.* (c) *Ugyan*
benne-is hál a' jóban. Ha természeti éjtakáját nézed vagyon Példád reá,
amaz Isten-győző Jákób Patriarchában, *Terem. 28.* kinek lelkének,
a' puszta kövek között-is, az Idveségnek ditsőséges vendegfogadó
háza, mutogattatik vala, noha fejét párnára nem tehette, s' bátran nyú-
godott Angyali Istrása lévén környülötte, *Sólt. 34: 8.* Ha a' kifiztetek-
nek éjtakáját nézed, abban-is világolsága néki az Ur, *Mik. 7: 8.* Es
mivelhogy *Ius armorum* vagyon minden Istenfélő embernél, maga-is
óltalmazza magát. Ha halálának éjtakáját nézed, tellyes öröme lelké-
nek akkor telik-bé, *Luk. 16: 25.* Egy szóval a' Lelkek között ez a'
külömbség. A' gonosz lélek *sub zona frigida* lakik mindenkor, mert
hideg mint a' jég. Az el-kárhozott lélek igazán *sub zona torrida* éjtaka-
z (szünes nélkül), mivel örökké való kénban hevül. De az Istenfélő lélek
egész

egész életében *sub zona temperata* lakik e' földön, minthogy mérték szerint bánik az Isten véle, *Esa. 27:8.* s' nem hadgya-el mozdulni a' jótúl, sem természeti álmának, sem kísértetinek, sem halálának ejszakáján, hogy az Isten jószágában ne gyönyörködne.

HARMADIK PUNCTUM. *A' ki igazán szín-mutatás nélkül feli az Istent, titkair-is közli azzal, s' belső jóakarója, Tanácsosa, Intimus Consiliariusja ö Felseje annak, Péld. 3: 32. Vagyon itt szoros edgyelség, és belső nyájaság a' két fél között, Job. 29: 4. Az én ifjúságomnak napjaiban, az Isten titkaid között voltam az én hátlékomban.* Az Isten [zállást tart az olyan embernél, *Ján. 14: 23.* s' alá jövé az égből szíve szerint belzéli véle, *Hof. 12: 4.* Mutogatya ditsőségeinek gazdag kintseit néki, *Efes. 1: 18.* Iőt erőtelenségében élében hordozza, *Esa. 40: 11.* Es ditsőségeinek szerelmével, s' édeségével úgy érdekli, hogy azt kellefsék kiáltani amaz Syriai Efremmel: *Secede paulisper Domine, ne debile cordis mei vitium, iusto fortius fulgentibus favoris tui radiis rumpatur.* Távozzál tovább egy kevéssel Uram én tölem, hogy az én szívemnek gyenge üvege, a' te szerelmednek viselhetésem felett féltő sugárulól félyel ne romtasék. Az Isten féltő ember pedig, mint a' kicsiny gyermek édes anyja éléhez, úgy szorította az Istenhez magát, *Enek. 2: 6.* Vagyon itt nagy *audientia.* A' kegyes ember szeme fále *audientias* palota, s' meg-kell ott sok dőlgeknek állani, nem illven a' Lélekhez mindent szélteben bé-botsítani; de a' mennyei Urat, mindenkor örömmel fogadja: Maga-is pedig ő Felseje úgy fogadgya a' kegyes lelket. Nyitva vannak az Isten Udvarának kapui szüntelen előtte, nints olly ejzaka, olly éjfel, vagy égszakadás, melyben szabad menése nem volna, az ő kelesőségének édes Istene kebelében való kiöntésére. Szabad azon s' meg azon dőlgot elő hordani, mig nem megnyeri a' mit kíván, és majd ugyan erővel ki-fatsarja Mófelsel az Istenen való szent tsüggedezésével, *2 Móf. 33: 12.* Vagyon itt nagy titoknak 's mély dolgoknak végben menetele, a' két fél között: mellyek nem földi agyvelőre, hanem a' leg-felsőbb égnek Politiajára tartoznak: mert a' mennyei *Bellicum* tartya mindenkor a' jó lelket tanáttsal, az őrdög, bűn, és világ ellen, *Residense* a' szent Lélek, hogy tanátsában meg ne fogyatkozzék, mint hogy Tanátsnak Lelke *Esa. 11: 2.* és őrdökké *seriumot trahat.* De valóban hasznos tanátsok-is mennek itt végben, nem hoznak ezek *mandatumot* jöszágod el-foglalására, 's nem kell miattok óhajtanod. *Jai majd oda lesz örökségem 's hogy éllek.* Szabadosan birhatod tőlők, mert

a' ditsőfőségben vezető tanácsok ezek : *Sólt. 73: 24. A' te tanácsoddal igaz-
gass engemet, hogy az után a' ditsőfőségben fogágy bé engemet.*

TUDOMANY. Az Isteni félclem, igaz jóakarójává téfzi embernek az Istent,
úton, út félen, mezőn, várason, életében, halálában, 's kifirtetinek éjtza-
kájában, hogy légyen őnéki titkoffa, kalaúzza, 's lelkének a' jóban meg-
nyugotója. *Péld. 3: 5-6. 32. és 6. 20. 22.* Vedd elzedben hát Istenhez
kivánczoló lélek ezeket.

Eliöben. Aldott nyájaskodása 's maga mulatsága vagyon az Istenfélő
embernek mindenek felett, mikor csak magánosan vagyon-is : *Ha nézzük
a' véle nyájaskodó semélyt, a' leg méltóságosab, kit láthatni merő győ-
nyörűség. Sólt. 4: 7. Kicsiny az Affvérusnak Hámánnal való nyájaskodá-
sának öröme Esth. 5: 11-12. ehez képest kicsiny a' Planetának Conjuncti-
ojok 's barátságos őszve menések, mert itt a' két fél közelebb-is van egy-
máshoz, sőt távulyab vagy magad magadtúl, mint az Isten te tőled mint-
hogy egy Lélek veled, Egy ditsőfégnek örökké való napjának, 's egy
mennyorfzagra tartozó tsillagnak nyájaskodása vagyon itt. Ha nézzük i-
dejét, nints annak sem télben sem nyárban szüneti. Sólt. 16: 7. Ama' mész-
sze látó nagy Király Salamon arra int Péld. 25: 17. Ritkává tegyed a' te lá-
bodat felebarátodnak házául, hogy ha te veled bé-tellyesedik, meg ne gyűöl-
jön tégedet : Mert minden embernek vagyon munkájának ideje, melyet
haszontalanságra nem velztegetne, lehet vagy magának vagy házának e-
rőtlenége-is melyet titkolni kívánna, 's valamint a' jó-izű étkek kedvesek,
ha kellenél többzör élünk vélek. Így az ember-is nem kedves Felebarát-
tyának, hanem terhére vagyon, a' ki drága dolgokra rendeltetett idejével
vilfzsa él.*

De ebben a' nyájaskodásban, az ilyen kedvetlenségre való jutásnak,
még hireis nints, a' változhatatlan Istennek erőtlensége-is nints, hogy mi tő-
lünk titkolná; mi pedig a' miénket nem titkolni, sőt ki-nyilatkoztatni ké-
vannyuk ő Felsége előtt. Nem-is tékozzoljuk a'zt az időt el, sem a' mi Iste-
nünkkel nem töltettyük hijában; mert ő Felsége egész idejét, ebben tölti a'
Szentekkel e' földön, 's halálunk után-is ebben áll a' mi bődoltságunk az
egekben. *Ha nézzük ennek a' nyájaskodásnak módgyát,* ennél sem tisztáb
sem kedveseb nints, a' kegyes ember az Isten tőkélleteségi között örven-
dez, az Isten pedig a' kegyes embernek ditsirei között mulatoz, *Sólt. 22:*
4. most ő szöll Istennek könyörgésében, majd ő Felsége kezd hozzá szent
igijében, edgyik a' másiknak illendő betsületit-is meg-adgya. *1 Sam. 2: 30.*

Tudok

Tudok olyan embert, kinek a' magájébül (*si sit ex nomine Tetragramma-*
to) tett egy betűt nevében *Ter. 17: 5.* hogy nagyra betsülheffe, esvén pe-
nig valami fogyatkozás az ember részéről, alázatos könyhullatással meg-
követi ő Felségét, 's annál szemeseb lesz az után, hogy a' szent nyájátlág-
nak reguláját fel-ne bontsa. *Ha nézzük hasznát*, igazán kívánatos az; mert
bóltsefégre-is tanít, *Sólt. 119: 99-100.* bátorságsá-is tészén, hogy e' vi-
lágnak zenebonáin felyül járhasunk, mint a' tsillagot a' levegő ég válto-
zása, nem éri, 's halálunk idején-is bóldog reménséget nyújt, *Péld. 14: 32.*
Az igaznak halála idején is reménsége vagyon.

Másodszor. Nem jó tehát soha Istenfelő ember ellen (fogadd meg a' mit
mondok, 's nem fáj a' fejed lágya utánna) *practicalni*: mert fundamentu-
ma-is örökkévaló vagyon annak, *Péld. 10: 25.* ki nem mozdithatod, tsak
úgy jár, mint ki ereje felett való követ mozgat 's meg-szakad belé, *Zak.*
12: 3. Petsétis nagy Királyé, a' Szent Lelek *authenticum sigillum* van reá
útve *2Kor. 1: 22.* 'S meg-haragzik ha bolygatod, életének napjai, haja
szálának sokasága, tsontyai, könyhullatási mind számban vannak, oly szo-
ros vigyázás van reá. Ha pedig könyörgésének alája talál, akadni, ne
gondold ingyen-is hogy meg-nem fog; mert bizonynal harmad izedben-is
fel-keres, lád világos példáját, *Sólt. 109.*

INTŐ HASZÓN. Féllyed hát minden lélek az Istent igaz félelemmel,
mivel e' tézi ő Felségét szives jóakaróddá, úton út félen, még halálod orá-
ján-is. *Kívánod hogy az Isten mutassa-meg az utat a' mellyen járj?* méltán-
is, mert természet szerént-is Istennek után jár, ugyan, de e' világ Istené-
nek után, *2Kor. 4: 4.* mellynek végén örökké való setétség vagyon. De az
Istenifélelem, meg-tanítja tenéked a' kegyeségnek útát, *Esa. 55: 7.* Es az
életnek útát, *Sólt. 67: 3.* melly az örökkévalóságnak tengerében foly bé.
Kívánod hogy maga légyen az Isten tanácsosod? Igen méltán-is, mert a' te
Tanácsod lehet e' földi örökséget igazgató tanács, de tsak Marthaság, melly
szerént sokban vagy foglalatos, a' jobb részt pedig nem vászthattad ma-
gadnak *Luk. 10: 41-42.* Lehet természetet vizsgáló *Philosophiai* bóltsef-
ség, de ha szent Lélek bóltsefége nints véle, tsak olyan mint ama' nagy
Varas békának ki-düllyedet szeme, mellyel a' hőld világnál szeret nézni, a'
tündöklő napnak fényét nem kedvelvén. Lehet Országot igazgató Poli-
tiai bóltsefége, mint az Achitofelé, de ki tudgya, talám tsak akasztófa van
a' végén, még pedig ötven fingyi, mint a' Hámán Tanácsos vóltának. *Eph.*
7: 9-10. Lehet testnek és vérnek bóltsefége, de Istennek meg-eskütt ellen-
sége.

sége Rom. 8:7. Az Urnak tanátsa penig idvefség hozó, meg-is tanit az útra a' melyben járj, 's ezt adgya elődben az Isteni tiszta felelem.

Kívánod hogy lelked a' jóban mulatozzon, meg-nyugodgyék sőt ugyan benne bállyon? Nagy méltán-is, mert egész életed csak faradság, soha Syfiphus olyan munkával követ nem hempelyget, mint te ez életben, hogy már a' nyugalomért, 's mindenkor több nyughatatlanságra találsz. Ha reá érsz valami veszendő jószágnek szerzésére, éjjeli nappali rettegéssel gyötrelmmel bírod, 's mind annyi kifirteteknek alkalmatosságával fűződ környél magadat, 1 Tim. 6:9. Ha fel-iparkodhatol valamely titulusra, méltóságra, bé léptél ugyan az arany béklyóban, de szabadosan nem járhatz, minthogy a' betsülletnek kedvé ellen-is meg-kelel felelned. Annál több ellenséged-is támad, mint a' magassab épületet több felek érdeklik, s' több Menyőtökök fenyegetik. Másképen-is pedig: *Omnis tuus titulus sola vulgi admiratio est*, Minden titulusod csak a' költségnek tsudalása, mellyet há eltalálnak venni mellőle, annak minden velejéből és gyönyörűségéből kiesel, s' csak úgy fogsz járni mint *Martius Sabinus*, ki látván *Hofiliust* abban a' tiszben eleiben tétetni, mellyre ő vágy vala, keferűsege s' élete megűnása miatt halált szerzett magának. *Kívánod maradékkodra az áldást*, méltán-is, mert mind vérséged, mind a' szeretetnek arany törvénye arra kötelez. Ez pedig az úttya, Félyed az Istent s' meg-adatik tenéked. Bizonyal a' kegyes szülékért, még a' hibás erköltsű magzatokkal-is jól téfszen az Isten, Ter. 17:20. Ha pedig nyomdokodat követik, az igaz Fiúságnak jussa szerint birják javokat, melly a' mennyei törvény széken-is meg-áll, és ha szintén kevések vólnának-is, az Atya Istennek szerelmét költollyák azokban, melly ha csak egy pohár hideg vizekhez köti-is magát, jobb e' világnak minden tsemegéjénél, Solt. 37:16. Ezeket pedig követi a' ditsősségnek örökké való kintse. Péld. 8:19, 20, 21. *Jobb az én gyümölcsem a' megtisztított aranynál, és az én hasznom a' válastott ezüstenél, az igazságnak útján vezérlek, és az igaznak közép ösvényén, ki az tselekeszem, hogy birják az engem szeretők az a' mi vagyon, végezetre az ő kintseket meg-βaporitom.*

Mit mondjak hát e' szomorú börtben bé-költözött, s' tinéktek nagy rendeknek hirtelen való változhatásnak példájául előtökben tétetett Férfiúról, a' Tekintetes SZEMERE GYÖRGY Urról? Csak azt mondom, soha az embert jobban le-nem írhatták, mint tselekedetei, s' halálos fájalmi kötött való szavai. Ezekre bizom én-is magamat, s' nem félhetek fenki itilletitől: Ezek tegyenek ő felőle tanú-bizonyságot minden jó lélek előtt. Tselekedetei

detei ő néki voltak: *A' jó reménységű iffiáknak, nevezetes költségekkel való Promovealása, kik között mostan-is bokrosával fáradoznak, magam tudom, a' szép tudományoknak tanulásában, a' felsőbb Academiákban, s el-hiszem bizonnal szomorú házért imádkoznak-is: Az Isten szent hajlékának fogaskorásának építtetése, külömb-külobb helyeken: minémű hűségére emlékezteti Nehemias az Istent, rész 13: 14. Emlkezéset-meg én rólam én Istenem, és ne engedjed hogy el töröltesse az én jó tetteimem, melyeket tselekedtem az én Istenemnek Hazáért: Az Ur drága igijének figyelmes halgatása. Ugy hogy mióta én szemlélem, szemeit-is annak hirdetőjéről ritkán fordította el, mellyről ezen Isten hazában járó Istenek-is bizonyoságot téznek. Ebben helyezetteti pedig a' nagy lelkű Dávid az ő dicsékedését Solt. 119: 97. Melly igen szeretem a' te törvényedet, egész nap estig csak arról gondolkodom. Tudom azt-is: hogy e' földi egyes bajos dolgokban, az Isten nevének említésére a' maga julsábúl-is remittalt, elhagyott, s' ha valaki gerjesztője nem volt, alkalmas nehezséget-is tsendelésre lehetet ő vele vinni. Bódogoknak mondgya pedig az Ur a' szelideket, Matth. 5: 5. Szavai pedig fájdalomi között maga iránt ezek: Oh bár csak egyszer könyöröghetnék térden álva, meg-gyógyitana az én Istenem engemet. Edes Gyermekieért esedező fohászkodási ezek: En Istenem te tudod, Felséged előtt hajtottam-meg az én térdeimet, s' Isteni felelemben neveltem tehetségem szerint gyermekeimet-is, a' kiket énnékem ádtál: ha én nem örvendezhettem tovább ő benne, Felséged viléllye gondgyokat. Ezeken kívül, nyavalyájának el-hatalmazásának, s' erzekénségeinek meg-gyengülésének idején-is, egynehányszor hitt az Isten hazában s' az égben bennünket. Sőt mikor semmi tagait nem mozgathatvan, éppen a' halál révén volt-is, az Ur Jéhus Kristus szent neve említésére, ugyan emelte volna kezeit az ég felé.*

Mindezekből mikor hallok, mit itil sz keresztyén lélek? azt velem nem egyebet jónál, hogy tanította az Isten őtet-is a' maga útára, s' tanátsolsa volt fájdalomi között-is a' mennyei *Residens*; mert nem a' test és vér, s' nem a' nyavalyák szokták az ilyen szókat dicőlni, mellyek természet szerint idegenítenek inkább Istentől az embert; hanem a' jó lélek, a' melly kimondhatatlan buzgó fohászkodásnak lelke, Rom. 8. Azt-is el-hitetheted magaddal, hogy ő a' jóban mulatoz, és nyugszik a' koporsóig őtet lekergető fájdalomi után.

Ne tsüggedgy hát el eddig való reménységben Istennek leánya,

ki f zavaidban ma-is azt vallod, s' kívánod, hogy a' te lelked-is ott
legyen, a' hová az ő lelke vitetett: Mert drága igiretet tett az irgalmas I-
sten a' te f zomorú meg-fen álló házadhoz. *Sólt. 68: 6.* ha őriződde tette ma-
gát mint nagy Bírő, bizonynal *kegyelmesen meg-is halgattya igyedet, tsak*
irjgyakran Istáló levelet, s' botsásd-fel mindennap könyörgéfednek szár-
nyain, mert így írte *2Mof. 22: 23.* *Bele-is tekint kegyelssen,* tsak illendő aláza-
tossággal s' bizodalommal add-bé, mivel így parantsolta, *1Pet. 5: 7.* *Meg-*
is óltalmaz hátalmason; mert úgy-is iratta-meg az életnek könyvében.
Sólt. 27: 14. Ha Attyokká tőtte magát, eddig szelid erköltsőkben nevelt
árváidnak, s' ezt a' titulust fel-őltőzte magára, szánakozó sz. indulattal-is
vifeltetik hozzájók; azt mondja egy nagy ember: Senki nints az emberek
közzől olyan *barbarus,* s' kegyetlen, kinek az árvák aránt szive könyörű-
letességre ne indulna. Mennyivel inkább az Istene? ki e' földi anyáanal-is
jobb indulatú s' álhatatosab. *Esa. 49: 15.*

Gondold-meg nevedet-is mire int, Krisztina, Christiana, azt teszi az, hogy a' Krisztusnak követő leánya. Bizonynal a' Jésus Krisztusnak egész világban való élete, fájdalom, keferűség, nyögés és foházkodás volt, Sirásit ő Felségének tudjuk; de soha csak mosolygását-is nem olvassuk. Illyen példát hagyott minékünk-is, *1 Pet. 2: 21.* hogy nyomdokát kövefsd. Felelly-meg hát nevednek, s' így mendegélj a' fíralomnak völgyén Sion felé, egy felől örömmel, más felől Krisztust kereső könyhúllatások görögven-le or-czádon. Annál inkább, hogy, nem most kőstoltad elsőben a' keferű pohárt, s' meg-tapasztaltad az Urat kegyelmes Istenednek lenni mindenkor, ma-radgj-meg azért Isteni félelmedben békeséges-tűréssel mind végig, s' meg-látod, hogy meg-tanít az útra, a' mellyen járj, vezérül adván magát te mel-led. Tanátsával-is tart szüntelen, hogy tudgyad dolgaidat jó végre igaz-gatni. Meg-is nyugottya lelkedet, mind mostani keferűségednek fetét ejtzeakájában, mind holtod után az örökké való nyúgodalomban. Az irlgalmas Isten pedig, légyen szent igireti szerint szomorú igyednek kegyelmes őrizője, legyen édes árvaidnak hűséges gondgyavifelője, legyen az Urban ki-múlt Férjednek (kinek lelke az egekben immár őrvendezz,) hideg tetemeinek, a' földben meg-nyúgótója, Légyen mind azoknak, valakik szeretik s' félík az ő Felsége szent nevét, életeknek végén a' bődögságra való által költöztetője.

V E G E.

ISTENENEK ELT,

s' ugyan abban bóldogúl
ki-is múlt,

NEHAI

TEKINTETES ES NEMZETES

SZEMERE GYÖRGY
UR,

Meg-hidegedett Tetemei felett való
rövid magyar

ORATIO,

Melly el-mondatott az említett UR *Lofonczy* szomorú
Háza előtt

TARCZALI SAMUEL,

Rima-Szombathi Schola-mester által.

Die 24. Junii, Anno 1703.

Sam. Székely de Doba.
1731.

Az Oratio előtt el-énekeltetett

VERSEK,

Nóta: *Mint a' szép hives Patakra, s' a' t.*

I.

JESUS életem reménye!
Lelkem jó téteménye,
Benned vagyom reménségem,
Nintsen ebben kétségem,
Jőjj-el édes JESUSOM!
Edgyetlen egy orvosom,
Vegyed kezedben lelkemet,
Nyugosd a' földben testemet.

II.

Hozzád szívem kívánczik,
Urához ohajtozik,
Kérlek tőled el-ne vesséd,
Órómban helyheztesséd,
JESUS én idvességem!
JESUS gyönyörűségem!
Benned verem bizodalmam,
Add-meg órók nyugodalmam.

Méltó-

*Méltóságos ért tanáttal, tudományt külső jókkal,
Istentől vött, s' azokat Biró jeles Uri Férjsiak!*

UR Christus szövetséges vérén meg-váltott hiveket, az UR Evan-
gélioma drága beszédével legeltető Tiszteletes *Pradikátorok!* Tisz-
ta kegyességgel és szemérmes étellel magatokat fríselő Afzszonyok!
Felső, közé, s' alsó Rendű, és akarmelly némű Gyülekezet!

Mindnyájan valakik ez el-kerülhetetlen földot a' bűnnek le-tőtt, lel-
ket Meg-váltója kezében ajánlott, hűlt tetemít pedig utólszori szemlé-
lésre előtőkben e' gyászos börtben ki-terjesztett Néhai Tekin: Ulnak
halotti pompájára el-jöttetek; mind azért, hogy ennek az ő Istenében
el-nyugodott Ulnak tisztetek szerint végső tiszteléseget tegyetek, mind
azért hogy e' szomorú Példával halando voltotokrúl meg-emlékezze-
tek, mind pedig hogy ez alkalmatossággal-is bődögül élni s' bődö-
gúl meg-halni tanulmányokat!

O*Mnis caro fenum, & omnis ejus gloria ut flos agri,
exaruit fenum, & flos ejus decidit.* Minden test olyan mint
a' széna fű, és annak minden szépsége mint a' mezei virág;
meg-szárad a' fű, és annak virága el hull. Akarmi okon
indíttatott ama' Királyi nemből való *Evangelicus* Proféta az Esaiás, e'
mondásra, elég az, hogy olly valósággal tapasztolt igazságot mondott,
mellynek el-hitelére, mind a' mondónak Isten Lelkétől való illetése,
mind pedig a' dolognak mindeneknél való bizonyossága hiv és igaz,
hozza adván azt, a' mit ama' Joáb Hertzeg tanásábúl Dávid Királys
előtt, idegen földre el-szaladott Fiának Absolonnak vilzsa hivattatásá-
ért esedező Tekoabéli okos Afzszonyi állat mondott: *Omnino mori-*
mur, & sumus velut aqua diffuentes in terram, qua non recipiuntur. Bi-
zonyára meg-halunk, és ollyak vagyunk mint a' földre ki-öntetett víz,
melly fel-nem szedethetik. Az halál ugyan-is őstől maradot jószág,
melly az Atyákrúl a' fiakra száll, az élet pedig csak ideig költsön ada-
tott dolog, mely mindennap tőlünk butszúzik: Az halál olly tulajdoni-
nak tart bennünket, hogy gyakorta ha hozzánk akar jöni, magával
E 3 hozzá

hozza a' hirt, és izenet nélkül is meg-látogat, az élet pedig olly idege-
neknek tart hogy gyakorta bútsú vetlen-is tőlünk el-szalad. Innen mond-
gya ama' Görög Euripides: *Quis novit, an vivere quidem sit mori, mo-
ri autem vivere.* Ki tudgya hogyha élni légyen meg-halni, vagy meg-
halni légyen annyi mint élni. Mellyhez más-is *suffragium*át tévén ezt
vetette alája a' mint Laërtius ezt felöle bizonyítja:

*Quid est bios? nisi bía,
Hoc est vis & molestia.
Quid est sóma? nisi séma.
Sepulchralis foveola.
Quid porro nostra genesis?
Nisi eis ten gen osis.*

Mitsoda az élet? erőszakos fogság,
Teltünk? koporsóul tett alkalmatosság,
Ugy nem egyéb születésünk,
Hanem földre vettetésünk.

*Qui nascitur incipit mori, qui moritur desinit mori, & incipit vi-
vere, & vivit in aeternum.*

A' ki születetik, kezd mindgyárt meg-halni,
A' ki meg-hólt már a' tovább meg ízűnt halni;

Sőt él olly életet, melly nem szenved többé végezetet. Mellyet mi-
dön vennének észre az embereknek élesbei, életekről serény-bben kez-
dettenek elmélnedni, szűntelen az halálnak emlékezetit előttök kíván-
ván viselni. Ezért mondja bölts Seneca: *Totâ vitâ descendum est mori.*
Egész életünkben tanulnunk kell, miképen haljunk-meg. A' jádczódó
kényességgel szabadosan szagúldó Poéták költeménye: hogy a' *Miner-
va* Isten Afzszony parantsolatjára egyben gyűlt *Músa*k így irták le az
embert az ő életéről, kik közzúltsak kettőt emlétek; A' *Dialectica* így:
1) *Homo est breve ensymema, pro antecedente habens ortum, pro consequen-
te interitum.* Rövid okoskodás az ember, mellynek első része, e' világ-
ra való letéle, másod pedig abból való ki-menetele; A' *Rhetorica* így:
2) *Homo est oratio, cujus Exordium nasci, Narratio dolere, Epilogus autem
mori.* Olly beszélgetés az ember, mellynek kezdése születés, közepi
betegeskedés, vége pedig halál s' esés.

E' tselekedette lokakkal azt, hogy még életekben olly Tzimereket
és serkentő jeleket tsináltatának magoknak az emberek, mellyekre való
nézések,

nézések, ottan-ottan eszékbe juttatná, hogy halandó s' el-múlándó minden életek, szépségek. *Basilius* Püspök még élteben tsináltatott magának egy koporsót, melyet akarattya ízerint el-nem végeztetett, mikor azért az innepi alkalmatosságokra pompáson kellett fel-öltöznie, arra rendeltetett egy inasfa, fölébe gyakor szókkal ezt kiáltotta: *Pater mor-tem cogita, & sepulchrum tuum perfici iubeto,*

Elmélkedjél halálodról,

El nem készült koporsódról,

Parantsold el-készíttetni,

Mert néked-is meg kell halni:

Clotharius Imperatorrúl hagyták emlékezetben, hogy három *Philosophusok*tól (kik tanátsofi vóltanak) kérlette légyen, miben s' miképen adathatnék-ki az emberi életnek múlándóságá? Az első javallott fe-
stetni egy szál Indiai szeg fűvet, melly színének és szagának kedves-ségével felül halad egyéb virágokat; de ha a' tekenős béka meg-illeti, azon-nál el-szárad, ilyen írással: *Tales opes momentopereunt;* Az élet olyan folyó kints, melly ha tegnap vólt, már ma nints.

A' második javallott festetni egy *Phœnix* madarat, melly mivel szép tollaiért gyűlölséges a' madarak előtt, tsak nem szüntelen repdes, de ugyan nem kerülheti-el a' madarak hálóját, ez írással: *Tanterum laborum stipendium mors est,* Illy sok munka által akar mint kerültem az halált; ugyan tsak beléje merültem.

Az Harmadik javallott festetni egy tengeren hajó törésben veszekedő embert, felül pedig a' felhőben egy fast illy írással: *Domine ad te sunt oculi nostri,* Rád néznek Uram a' mi szemeink. Ama' majd meg-számlálhatatlan emberekből álló seregeket Görög Ország ellen vivő *Xerxes*ről ki-nek népe (a' mint *Herodotus* fel jedzette,) tölt ennyire:

Öt ezerfzer való ezer, két száz nyolczvan három ezer,

Két száz husz fegyveres ember, *Xerxes* táborában hever.

E' felől mondom írja *Plutarchus*, hogy midőn ennek a' nagy Seregnek meg-szemlélésére egy hegyre ment vólna fel, körül nézvén őket, szemeiből könnyei alá tsordúltak, fohászkodással e' szókra fakadván-ki: *Cenum abhinc annis omnes omnino in cineres redigentur.* Ezután száz esztendőskkel, mindnyájan ezek léfznek edgyütt a' koporsóban feküvőkkel.

Mire valók vóltanak mind ezek? Hogy e' világi főt virági múlándó életnek álhatatlanságának ízem eleiben terjesztő ábrázati, s' ugyan annak jobb

jobb módgyával lehető igazgattatásának tőkőrei lennének. Nékem-is azért fel-tőtt czélom az, hogy a' bődögül élt, bődögül meg-hólt; sőt úgy élni s' meg-halni kívánó embereknek olly czimeres *Epitaphiumot* emelleyek, melly egészen ki-adgya mire kellyen igyekezni, miként kell által evezni, sőt tsendesen oda érkezni, az hól bátran el-mondhattya, hogy a' bődög ki-mulást nyért, ki élteben erre tett szért.

Melly dologról míg az ő Christusának élt, s' ugyan abban meg-hólt Tekintetes, Nemzetes SZEMERE GYÖRGY Ur meg-hólt tetemei felett rövideden belzelgetek, minden ide gyált, és szívekben e' izomorú példán meg-keferedett feleket alázatosan kérek, hogy engemet tsendes főlekkel kevés ideig meg-halgatni ne terheltessenek.

Imé a' szélesen ki-terjedett álhatatlanságra hajlandó tengerben; melyen sürűn azt kiáltják: *Laborandum est! laborandum est!* Egy gömbelyégen fel-emelkedett, tavaízi zöldséget tartó kis szép KERT, mellynek közepiben vagyon egy gyümölsőkkel ágait le-eresztett E L Ó - F A, kerületire e' van írva: *Vita aeterna*, Örökké való élet. Ennek kerületit drága kővekből álló magos fal állja, három bé-menetelt mutató kapukkal ékesítve, Edgyike a' kapuknak Napkeletre *Beryllus* drága kőből építettett, mellynek színe tenger színnel világosan zöldellő illy czimert tartván: Egy ki-terjesztetett két szárnyak közzé helyezettetett világos szem, ez írással: *Longè mota fide stabunt praesentia.*

A' mi távúl vagyon közel való lehet,

Meddig e' szárnyás szem erejé el mehet.

Ugyan azonn ez írás-is belső nyílásra látnak: *Hic est vera quies,*

Itt van ama' nyugalom,

Mellyet nem ér aggodalom.

A' második kapuja vagyon északra *Chrysoprasus* drága kőből tsináltatva, mellynek színe, az ősi időhöz közelgető fáknak fárgálló zöldséggel elegyült leveleit mutattya, e' czimert viselvén felette: ki-izélesítéssel két részre hajlott várakozást jelentő két kezek, mellyeknek edgyike illy *epigraphát* mutat: *Nulli nisi dura ferenti,*

Nem nyilik-meg másnak,

Hanem fujtolásnak

Keményyét ki próbálta.

A' másika illy jegyzést visel: *Spes est melioris habenda firma quietis.*

Kiket

Kiket életekben jó reménység táplál,
Itt lok fáradságok tsendefégre talál.

Harmadik kapuja ennek nézz délre, mely *Thracius* drága kőből áll,
illy természetű lévén, hogy valamikor vizet töltenek reá, meg-gyú-
ladni és mint egy lángozással égni láttatik, lévén Czimere egy szünto-
len égő szövétnek, melyet semmi sebessen fúvó szél el nem ölthat, ez
írással: *Sempiternum flagrat*, Mindenkor gerjedező lobogást tart. Ez
előtt van egy öltöző szép és tiszta fejér köntös, melynek kerületire
ezt írták: *Perseveranti in labore*,

A' ki végig munkalódik,
E' ruha annak adatik.

De kérddheted mit tegyenek ez elől számlált fok jegyek? Azt fele-
lem rövideden, hogy ezt igen ritka, a' ki a' dolognak valósága szerint
fel-találta; hanem csak az a' kinek Isten szivére e' Czimernek kíván-
ságát fel-rajzolta, mellyre midőn ki szert tehet; nints e' világon le-
hető minden boldogságokban annyi édeség, nints a' testnek javaiban
ollyan teezhető kedvelség, nints a' pokol birtokában olly rettentő ke-
gyetlenség, hogy ezt vagy meg-utálta, vagy tőle el-izakasztas-
sa. De kérdés még-is mitsodák mind ezek? Itt a' tenger ábrá-
zolja a' szélesen ki-terjedett nagy világot, mellyet mióta Isten keze
bőltsen, szépen s' hatalmasan alkutott, immár szinte (némelyeknek szá-
mlálások szerént) hatvanhét ezer, nyolcz száz és tizen nyolcz hónapo-
kat látott.

De melly tsuda! E' nagy Isten nagy munkája: teremtetett jóságából
az embernek bűne miatt mire vála, mellyrül egy tudos ember a' Ré-
giek közzül azt mondgya; hogy nem egyéb, hanem egy áres dió,
melly mikor az igazságnak kézfivel meg-nyittatik, nints benne semmi
valóság, hanem hijjábanvalóság; sőt egy valaki kérdésben ezt ekkint
télzi: Mitsoda aza' mi, mikor leg-édesebb s' jobb, akkor leg-inkább ha-
lálós? Azt feleli hogy e' világ; mert valami java vagyon áll ez há-
rom szakaszokon, hogy vagy el-múlt, vagy el-jövő, vagy pedig
még jelen lévő; a' mi el-múlt haszontalan, a' jövőendő bizonytalan, a'
mi jelen van meg-nem áll, táled hamar melzfégre száll.

Hát mitsoda ama' szép KERT? E' tengernek habjai közt, mint még
annyi tövissek közt fel-emelkedett Isten Fia drága vérén szereztetett
Gyülekezet, mellyet minden irigy ellen erőss fallal mint kutyát bé-

rekesztett, ennek közepiben áll amaz *ELŐ-FA*, mellyre e' vagy on
irva: *Vita aeterna!* Ez az örök élet! Tudta ezt mi és ki legyen amaz
eretnek *Claudius-Julianus* (inkább *Idolianus*) Romái *Imperator* után
a' Seregben Császárságra válalztatott *Jovianus*, kinek *Symboluma* e'
völt: *Scopus visa Christus*, Christus életemnek czéllya.

Ebbe bé-menetelt mutató kapuk között az első *Fides*, *Hit*; mert
ezzel származik amaz igaz világozság az ember szivében, mellyel bé-
lát szinte a' valóságos nyugalomnak helyéig. Második kapuja e' kert-
nek *spes*, *Reménség*, melly a' gonoszoknak szélveszes ostromlási kö-
zött tsüggedező lelket meg-vidámítja. Az harmadik *Charitas*, *Szere-
tet*, melly a' mennyei szeretetnek tűzével fel-gyúladott elmét szüntel-
len gerjeszti az örökké való jónak kívánására. Ama' szép öltözet pe-
dig az Úr Jésus Igazsága. De oh bódog Istén! melly igen kevesen
tésznek szert e' valóságos czimerre, mert van ennek olly hatalmas el-
lensége, ki szüntelen az erre igyekezőket fok álnokságokkal ostrom-
molja, néha igér, néha ijeszt, néha bujásra gerjeszt, mind addig
míg fokot el-vezst; A' kik ugyan valójában fel-tészik-is ő magok-
ban, hogy nem lézen egyéb gondjok míg e' czimer nem lesz életeknek
igazgató 's resen tartó symbolumok, de azok ellen-is addig praktikál, míg
vagy meg-ejti, vagy pedig meg-sebessiti.

Azért míg a' bódogul élni, s' bódogul meg-halni kívánt, sőt úgy
élt, s' úgy meg-holt emberek e' czimert magoknak fel-állithatnák, a'
következendő ellenségek, illy nevezetes ostromokat seregekben elle-
nek rendelnek:

Az első ostromon áll egy kedvére nevelt, külömb-külsőmh drága öltö-
zetekben magát kendőzőtt orczával mutogató buja személy, keze
rakva van kintsekkel, szeme mosolygó nézésel, szemöldöke meg-
tsalónyil, szája mézes beszéddel nyil, haját frissen fodorítja, újját drá-
ga gyöngy szorítja, magát gyakran körül nézi, ruháját rendel intézi,
neve ennek *VOLUPTAS*. Ez ostromon világ miolta fenn vagyon, oh
melly fokban el-húltanak, mézes étetül meg-szedittetvén gonosz háló-
jában bortútnak. *Livius* írja, *Africanus Scipiónak* viselt dólgaírul itt
könyvében: *Non esse tantum ab hostibus armatis atati nostra periculi,*
quantum à circumfusus undiq, voluptatibus. Nintsenek olly ártalmunkra
az ellendők fel-fegyverkezett ellenségek, mint az életünket meg veszte-
gető világi gyönyörűségek, ezért mondgya *Augustinus*-is: *Qui volu-*

ptati-

ptatibus predominatur, veri sunt Reges & Domini. A' kie' világi győ-
nyőrségeken uralkodik az igazán királykodik.

E' tarrya ama' szépen éneklő syreneket, kik főleket tsiklandoztató zengélekkel, a' tengeren hajókázó embereket addig tsallyák, míg nem rutúl, mind gallyáltúl a' mélységes örvényekben bé-borittyák. Itt kell ám amaz Ulyssesi okos elme, kiről edgyütt azt olvasom, hogy a' Gő-rőgőknek Trója alatt tiz esztendőig tartott táborozások után való el-
oszlásokkal, ő-is hazájában akarván menni, szinte meg-int tiz eszten-
dőt a' tengeri bujdosásban kellett tölteni, egyszer immár a' Syrének ten-
gerére hogy érkezik, társainak főleiket lágy viaszszal mind bé-dugja,
hogy azoknak éneklések miatt el-ne aludnának s' veszedelmet ő magok-
ra ne hoznának; maga pedig az árbotz-fa tetejére fel-hágott, hogy on-
nan mindenfelé vigyázván hajó törést ne szenvedne. Vajha molt-is az
emberek ennek szépen tsengő szavát olly édesdeden nem hallanak, ha-
nem főleiket ennek éneklésére bé-dugnák, szemeiket a' vigyázásra fel-
nyitják, könnyebb volna érkeznie ama' fel-emelt ezimerre.

A' máiodik ostromon vagon ezel egy napon születet irtoztató szint
múató más egy személy, kinek hogyha nevét tudni kívánod *DO LOR*
est, ez olly edgyes az elsővel, hogy ha tsak e' földi jókban való győ-
nyőrségeket gondolod, toha edgyik a' másihtúl nem válik-el. Jeles
költemény erről az, a' mit ír amaz *Apolló*val egy idejű *Athenás*béli hí-
res *Philosophus* a' *Plátó*, *Saturnus*nak országábúl való ki-űzettetése u-
tán, mikor a' fia birná az országot, meg-állanak előtte az említett két
személyek, egy más ellen panaszt téstnek, a' Biró akarván őket mind
országá, mind maga, mind pedig azoknak javokra, békefégre hozni,
meg-átalkodtságok miatt nem teheti, mellyet midőn tapasztalna, mind
a' kettőt erős lánccal egyben kötni parantsollya, hogy bár gyűlöllék
is egymást, de ugyan tsak edgyütt lenne maradások. Ezért mondgya
egy bölts ember: *Momentaneum est quod delectat, aeternum quod cruciat;*

Rővid, s' kevésé tart e' világi öröm,

De vége gyakorta véghetetlen öröm.

Vólt ebben része ama' gőgös pompát módnélkül űző *Antonius* Ro-
mai *Imperator* Feleségének *Kleopatrá*nak, a' ki mintha ugyan arra szü-
letett volna, tusakodott bujálkodó Urát miképpen felül múlhatta, ne-
vezetes a' felőle a' mit ír *Plutarchus*, és egyebek, miképen ment *An-*
tonius eleiben; mesterségesen, ki-mondhatatlan költséggel Elephánt te-

temből tsináltatott drága bajon, mellynek első része mind aranyból, evezői ezüftből, vitorlái pedig biborból tsináltattanak, maga pedig tetűző helyen báltozat formán készítettett bárson luperlát alatt fek(zik valá, körülötte válógatott sok szép Ifiak lafsú lengedezéssel újjították; de számlálni-is sok volna a' mellyekre zabolatlanul járó bolond szerelme vízi vala. Nem utolsó az-is róla, hogy fűlén függő napkeleti drága gyöngyét erős eczetben edgy itallal el-vesztette, mellynek becsi felment könnyen harmadfel tonna aranyra, mint egy két száz ötven ezer tallérokra. De mint jára mind urastul, ama' magát éles törrel, e' penig méreg vételel, sok jok vesztegetési után el-veszték. Ezért mondja *Socrates*, hogy ezeket nem jóvetelekben, hanem el-menetelekben kell szemlélnünk, im jól mutattyák színeket, de el-menetelek után jajjal festik kelerőséges mérgeket.

Harmadik ostromul tétetett az embernek maga teste, mellyet mivel maga nevelt, tüle míg él, el sem vethet, ebből mint egy arra készítettett műhelyből, nem különben mint föld gyomrából a' gőzők, jönnek minden gonofzra kifizető törők, mellyek a' szegény lelket vagy megfojtyák, vagy ha erre nem mehetnek jó útyában meg-gátoltyák. E' szilaj s' vad, mint kietlen pusztában nőtt oktalan állat, mert egyedül (a' mint az Apostol mondgya) *Terrena sapit*. Tsak a' földiekben bálts.

Ez huzta-le Sardanapálust az Assyriusok nagy Királyát szintén arra, hogy Országa igazgattatását hátra hagyván, az éktelen buját űző Aszszonyok közt gusályt vévén a' kezében vélek fonna, e' veszté-el hires Tróját s' annak Népét. Nagy Sándornak e' rutitá lokat győző szereztséjét, kiről *Alianus* ezt írja, hogy midőn az *Hellespontus*on által kelvén Trója romlott kő-falait szemlélgetné, s' az ott forgott jeles vitézeknek dőlgaít előtte viselné, egy valaki mondgya néki, hogy a' Király ha akarná, Párisnak mulatságiban viselt zengő hegedűit néki adná; a' Királynak elméje még helyen lévén azt feleli, hogy nints semmi szükség rá, mert többet ér a' vitéz *Achilles*nek példája előtte, mint sem a' buja Párisnak hegedűje: De láts hamar nagy változást, a' ki most ezt meg-útálta, Perhiának Fő Városát edgy éktelen roz Aszszonynak kérelére fel-gyújtattya. Illyen szinte a' gonofz test, mint a' Páris hegedűje, mellynek tsalárd hitegető hangját a' ki eszeszen meg-utállja, nagy jót nyertnek magát a' méltán kiálthattya. Ide néz ama' szép mondás: *Caro ubi requiescit, spiritus ibi deficit*;

A' miben

A' miben a' rosz test nyugodalmat talál,
A' kegyes Léleknek a' meg-élő halál.

Negyedik ostromot állja amaz eredeti szentségét el-velőző pokolbéli Ördög, kinek sok ezer seregei mindenkoron készen vannak, úgy annyira, hogy ha Lelki szemeit ama' czimert kívánó ember fel-nyitja, el-álmélkodhatik rajta, hogy lehessen e' világon maradása. Ennek gonosz *Residence* a' Bűn, valamig él az ember, szüntelen benne helyt tart, és mindenben azt munkálódgya, hogy Urának pártjára a' gyarló testet hajtbassa. A' régi *Philosophusok* között kérdésben forgott, mi volna teherre leg-nehezebb dolog; de könnyű reá a' felelet, mert nints semmi fulljosb a' bűnnél, mellynek terhe a' pokolig le-nyom szinte.

Ötödik Károly Császárrel írják, hogy Királyi páltzáján viselt egy ember képet, kinek feje feliben ezt írták: *Sio*, állók; alája pedig farkát rágó egereket ez írással: *Jacebis*, le-fogsz dűlni: a' bűn-is mind addig rágja az ép testet, míg nem szinte koporsóban rekeszti. De jaj emberek nagy vaksága! nem gondollyák sokán azt meg, hogy a' bűn őket apródonként meg-emeszti, végre pedig fetét bőlban bé-is teszi. Itt kellene kinek-kinek szemeit fel-emelni, élete rövidségének meg-gondolására, nézvén testét nem kőlőmben mint egy folyó órát, mellyben a' mi ki-folyt egyszer, visszaz nem jő soha többzör.

Nec qua prateriit rursus revocabitur unda,

Nec qua prateriit hora redire posset.

Rómában egy néminémű háznak falán illy festést irnak az *Histori-cusok*; Egy mezitelen férjfiú, edgyik kezében ostort tart, másban pedig négy levelű kis könyvetskét, mellyeknek edgyikén e' szó vóltriva: *Plango*, sírok. Másodikon: *Dico*, vallást tészek. Harmadikon: *Volo*, akarok. Negyediken: *Facio*, tselekízem. Mitsoda ez? hanem a' bűnös embernek szépen ki-adó tüköre; mezitelen, mert jól tudgya, hogy leg-titkosabb vétké-is Isten előtt vagyon tudva, kezében lévő ostorral magát sújtya, mert bűnének büdös doha szegénnyt csak hogy meg-nem fojtya; más kezében lévő könyve, meg-téréskének szép jele, abban meg-irt négy beszédek, tőle kívánt négy tselekedetek, előzör fir az hól a' bűnét meg-ílméri; másodszer vall, mellyben gonofságát maga fel-fedezi; harmadszor akar, mellyel jó szándékát maga meg-jobbitásáruil jelenti; negyedszer tselekezik, az hól el-szánt akarattyát véghez viszi.

Az Ötödik el-kerülhetetlen ostromot tartya egy iszonyd s' irtóztató rút Tsuda; mezételen, fejében szemei nintsenek, füleivel sem hall semmit, kezében tartya éles fegyverét, nevét tudni el-híszem nem kívánod; de mivel vagy akarod, vagy nem, meg kell tudnod, Halál ez. De miért nints fejében szeme? mert nem néz ez ajándékot, vagy szép személyt, vagy gazdagot, iffiat, vént, egélségelt, el-hordgya mint a' betegest; Hát fülei miért nintsenek? mert nem halgat lemmi szóra, nem hajt *appellatiókra*, a' szegénynék siralma annyi nála, mint a' gazdagnak fokát ígérő ajánlása, fegyverére ezt iratta: *Moriendum est omnibus!* mindenn-k meg-kell az halált kóstitolni. Meztelenül hogy írják, ezzel kiadni ezt akarják, hogy minekutánna innen ki kelünk, szép és kedves jószágunkból semmit magunkal el-nem vihetünk. Ennek időt sem szabhatunk, hanem nappal úgy mint éjjel, délbe s' este miként reggel, tilzit mindenkoron tselekelzi. Ez am amaz utolsó vég, melyet senki el-nem kerül, mellyrül még-is az emberek oh melly resten elmélkednek, mi az oka? ez, s' nem egyéb, mert mind testek.

Illyen sok gonoszokkal nyughatatlankodó tenger módgyára tellyesült világban, valaki ama' tilzta fejer öltözetet el-akarja nyerni, mind ezeken az ostromokon által kell menni, mert meg-mondatott: *Perseveranti in labore*. Nem-is lehet másként a' czimerül fel-tett drága kertben senkinek-is bé-lépnie, hanem ha ez öltözzettel fel-ékesítettett léjend, hogy itt oltán amaz Elő-Fának gyümölteiseivel légyen tápláltatása.

Vallyon azért ez utolsó *spectaculumra* ki-tétetett néhai Tekintetes Urnak, nem e' vólt-e élete egész folyásában kívánt czimere? nem óhajtotta e' világ nyomorúsági közzött-is mint a' tenger szélvelzes habjai közzött e' szép kertben eveznie? kétség kívül ezt kívánta, s' erre vólt minden szándéka. Hogy pediglen ezt jobb módgyával meg-érthesük, rövideden az említett Tekintetes Urra kevés szókkal alkalmaztatom.

Lótt ez habokkal tellyesült tengerre való bé-érkezése (ugy itilem) a' közelebb el-múlt *saculumnak* 68. elztendejében, (*atat. annor. 35.*) ki-nek világra való bé-jövetelire, mit mondhatott egyebet b. e. Edes Atya a' mit könyhullatásokkal mondott egy ditséretes Fejedelem sok kívánsága után világra adatott fiának: *Et tu fili ad ferendas saculi hujus calamitates advenisti*. Te-is edes fiam bé-jöttel e' világra hogy iszenvednéd ennek nyomorúságait.

Ugyan

Ugyan-is írással és jagatással e' tengerbe való be-lépése bizony-sága annak, hogy néki-is ezt kiáltották: *Laborandum est!* mellyben volt-is bőven része, mert hogy ama' jeles Czimer övé legyen, vött erről még tsetsemőségében bizonyos jelt a' izent keresztségben, tudván azt idővel, hogy nintsen ezen kívül élet, és a' miként *Affrica* Hippó nevű vá-rossának emlékezetes Püspöke mondotta: *Cui Ecclesia non est mater in terris, ei Deus non est Pater in calis.* A' kinek az Anyaszentegyház e' földön nem Annya, annak az Isten-is a' mennyégben nem Attya.

Kellett azért valamig élt sokat munkálódni, mert mihelyt e' Czimer-nek feje felett való fel-emeltetése, ellenségeinek lőtt hírekre, azonnal mindenképen igyekeztek ettől el-rekeszteni, melly miatt-is szükség volt az elő számlált ostromokon által mennie:

Leg-első ostromot még Iffui idejében, javát iréglyő ellensége ren-delt ellenében, a' mikor sok szinnel jádtzó világ halzontalan java, akar-ta hajtani maga pártjára; de hitinek sebes szárnyak között tetettetett és szeme meg-látta azt jó éleve, hogy mivel csak üres dió nints egyéb hijjában valóságnál benne. Valamikor azért szemeit ennek szemlélésére fordította, mind annyiszor a' második ostromon álló ellenséget meg-gondolta, jutván elzében egy *Lyricus Poëta*nak e' mondása:

- - - - - *Virgo formosa superne*
Desinit in turpem piscem, malefvada voluptas.

Teste pedig mint harmadik ostromon lévő ellensége vala, mikor vére nemességével ingerlette, mivel lehetet volna sokak előtt nagyot révő Uri Familiájának régiségéről kérkednie, meg-elégedet az Apostol e' mondásával: *Esote contenti presentibus,* Elégedgyetek-meg a' jelen va-lókkal, emlékeztvén arra-is a' mit irt régenten az illyekkel ditsekedők ellen más egy Poëta e' versekben:

Stomnata quid faciunt? quid prodest Pontice, longo
Sanguine censei, pictosque ostendere vultus
Majorum, & stantes in curribus Emilianos,
Et Curios jam dimidios natumque minorem
Corvini, & Galbam auriculis nasoque carentem,
Tota licet veteres exornent undiq, cera
Atria, Nobilitas sola est atque unica virtus!

Negyedig ostromon lévő meg-esküdt ellensége valamikor ostrom-lotta, Istenéhez mindennapon fel-botsátani szokott búzgó könyörgé-sével

sével úgy ellene állott, hogy mindenkoron késértetiben szégyent vallott, sőt véle s' málokkal-is úgy tusakodott, hogy mind azoknak reá való rohanásiban-is, a' mikor sokszor annyira jutott, hogy hasonló volna az ősi időhöz közelgető fáknak fargálló leveleihez, mindazáltal ugyan csak nem tsüggedett-el egyízer fundált Reménsége, hanem szüntelen égett az örökké való Istennek kívánságával egyízer felgyúlادott-szereteti. *¶ sicut cervus desiderat ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus!* miképpen a' szomjú szarvas kívánczik a' kútfejekre, akképpen kívánczozott ennek lelke az Istenhez, az életnek ama' fájához a' Christushoz, mely kívánságát sem e' világi gyönyörűségeknek, sem az izetlen lanyarú próbáknak, sem a' kenyes testnek, sem pedig a' bűnnek intselkedési el-nem ólthatának, tudván amaz Alexandriai Püspöknek e' mondását: *Nubecula est, cito transit*, azért hogy e' czimert magájéva tette, legnagyobb örömének és gyönyörűségének ítélte, el-hívén ezt, hogy, *melior una dies in atris ejus, quam mille in domibus impiorum*; Jobb egy nap az Urnak házában lenni, mint sem ezer nap az Istenteleneknek palotájokban. A' mint nagy *Theodosius* Római *Imperator*rúl írják, hogy ő inkább örült légyen azon, hogy az Isten Anyaszentegyházának tagja volna, mint sem hogy a' földön uralkodna. Sőt mikor amaz utolsó ostromot tartó, sokakat rettentő Halál rá jött volna-is, bátran azt mondhatta nagy *Ambrosius Doctornal*: *Non timeo mortem; quia Dominum bonum habeo*; Nem félek az haláltúl, mert jó és kegyelmes Uram vagyok.

E' vala azért hátra, hogy szegény Nemzetünknek illy allyafodott idejében, kinek a' mint eddig hiven s' tisztán szolgált, úgy továbbra-is mind tanátsával s' mind értékével nagy hasznoson szolgálhatott volna, meg-síratlathatlan kárunkal tölünk meg-válna, és e' gyászos, minket szomorító, őtet pedig testére nézve a' nyúgodalomra bé-vivő fetét koporsójában bé-szállana; *Et quia perseveravit in labore*, végig tusakodott a' munkában, ama' drága öltözettel fel-ruházva, térne-bé amaz élő fának árnyékába, holott véghetetlen, ditsőségség, és ki-mondhatatlan boldogság lenne sok fáradozásnak örök jutalma.

Tied azért itt elsőben a' siralmas keferűség, és a' keferű siralom, szomorító gyászban borúlt, téled szived fájdalomra el-vált édes Férjed koporsóján tsüggedező bánattal tellyesült özvegy Afzszonyi állat, Te-kintetes

kintetes Nemzetes BOSSANYI KRISTINA Atzszony! Bizony ha valamelly Atzszonyi állatnak volt valaha, vagyon néked igen méltó okod a' fírástra, ha az Elimélek Felesége, Ura és Fiai halálok miatt a-kart hivattni keferűségnek Leányának, mit mondhatz te-is édes Férjed s' testvér Bátyád halálok miatt egyebet, hanem ezt, hogy ne hijának már ez utan téged Naóminak, az-az, gyönyörűségnek Leányának; hanem Márának, az-az, keferűséggel tölt árvának, mert bánattal illetett téged a' mindenható; mit mondhatz egyebet, hanem ezt, a' mit mondott régen a' fok nyomorúságok alatt el-alélt Sidó Anyaház: *Ne legyen nékrek nehez mindnyáján kik által mentek ez uton, tekintsétek-meg és látsátok, ha vagyon-e olyan bánat mint az én bánatom, melly én rajtam esék!* Meg-váltál szelid, és igazán kegyes, kedved szerint való's reád szorgalmatos gondot viselő édes Férjedtől; sőt mit mondhatok egyebet, meg-váltál szemed tisztá fényétől, s' életednek nemesebb réizétől, kinck árnyékában továbbra-is lehet vala nyugalmod, és irigyid ellen való tsendes maradásod. De mivel ez a' mennyei Tanács Háznak dekrétoma, nyugtasd-meg, illik, szivedet rajta, kinck édes Leányat ezzel tettzett látogatnia, ezt mondván: Légyen az Urnak szenteséges akarattya!

Tiétek másodszor a' bánattal elegyült siralom, ez Istenben bóldogúl ki-múlt Urnak Arvaságban tőle el-hagyatott, s' hideg tetemeit befedező koporsójára borúlt édes Leányi, úgy nevezetesen e' meg-hólt édes Atyádnak, már csak testét befogó hajlékára keferves szemmel nézdegelő ez Urnak edgyetlen egy *Isákja*, szép reménségű árva, SZEME RE MIKLOSKA! a' kiélt nem kétlem sőt mondani mérem; hogy fokszor könyhullatásokkal elegyült buzgó könyörgéseket botsátott-fel Istene eleiben; hogyha már többek el-ízedegetésekben volt meg-szomorittatva, te benned vigasztaltatnék-meg; azért immár benned vala kiváltképen való reménsége, s' reád úgy vigyázott mint leg-feltőbb kintsére, és vajha úgy tettzett volna Istennek, mint jódat igyekező kivánságának, téged szeme előtt fel-nevelt vóina, ebben egész öröme lőtt vólna; és noha most ugyan nem tudod, de időddel elméd ércen nyilván meg-tudod, mi legyen illy állapotodban édes Atyádtól elmaradnod, mellyre-nézve nékie-is nehezen lőtt tőled való meg-válása; mindazáltal ugyan vigasztalására azt mondhatta, a' mit mondott régen az ő körülötte siránczó barátinak Philep a' Macedóknak Királya:

Non moriar, quia Alexandrum in quo vivam, in terra relinquo, az-az, nem halok-meg, mert fiamat, a' kiben élek, a' földön hagyom.

Sírhattok és bánkodhattok Ti is e' Tekéntetes Urnak közelebb s' távolabb lévő Atyafiai, Baráti, Jó-akaroí, és Szomszédi, mert olly ózlop esett el-mellőletek, kinek mind érteke s' mind tanátsa, lehet vala nem utolsó hasznotokra; de imé ezt nagy károtokra e' fetét ből e-lőletek immár végképen el-zárta.

Köz e' bánat nem utolsóbbképen tenéked-is, fok nyomorúságokkal még e' tenger szélveszében küszködő, számkivetélednek s' keferves bujdosásodnak kenyerével, már számos időktől fogva magadat tápláló KASSAI Reformáta Nemes Schóla! már sürden számlálod jó dajkáidnak tőled való el-vitetetéseket, imé itt-is el-mégyen tőled egy nevezetes Abdiásod, kinek jó-akarattyaival a' mint eddig lokak felett büjdosásod vermében vólt, úgy továbbra-is kétség kívül lehetet vólna tápláltatásod. Itt ragadtatik-el tőled meg-maradásodért könyörgő egy Elifautod, kinek el-vitetetésen igen méltó, hogy Joással fel-kiált és azt mondgyad: *Pater mi! Pater mi! currus Izraëlis, & equites ejus!* Edes Atyam! édes Atyam! Izraëlnek mind szekerei mind lovagjai! Thesáliárul írják, mikor az ő édes Attya temetségén bizonyos okért jelen nem lehetett vólna, küldött arra könyhullatásával meg-töltött egy spongyiát, ez írással: *Corde & lachrymis prosequar*, Te felőled-is ezt merem mondanom, hogy ha jelen nem lehetz-is, de sziveddel, s' kívánságod könyveivel jelen vagy, és keferged jó Uradnak és édes Atyádnak halálat!

Leg-utólszor nintsen egyéb hátra, hanem hogy e' világnak, ennek nyomorúságának a' testnek, bűnnek, és az halálnak ostromin tsendesen által költözött nemes test, indúlly Feleidtől való bútsúzásra, annakutánna száll-bé készült sírodba, holott nyugodgyál Jélus édes Meg-váltod utolsó eljöveteleig a' bődög fel-támadásnak reménsége alatt.

A M E N.

Követ-

Következnek

A' fellyebb említett TEKINTETES URNAK sőtét
koporsóban zárt hideg teste felett, kész sirjánál
a' LOSONCZI Templomban el-mondatott

MAGYAR

R H I T H M U S O K.

TEkintetre méltó Uri rend' s' Nemesség,
Felső s' közép s' alsó renden levő kölség,
Gyászos bálkom körül ohajtozó Népség,
Kiktől hólt Testemnek adatik tisztetség.

Mi az oka vallyon hogy ide jöttetek,
Illy számos sereggel itt meg-jelentetek,
El-híszem szomorú hirrel tölt főletek,
S' köz bánat árjátúl sebhedett szívetek.

Láttátok világban nints semmi állandó,
Valami van s' lészzen a' mind el-múlándó,
Minden a' ki láttzik nap alatt romlandó,
Eg alatt mi vagyon a' mind változandó.

Hogy ha meg-gondolom a' régi Királyok,
Kiknek nevek maradt, hól a' fok Tsászárok,
Pompás Fejedelmek színes Uraságok,
Régen uralkodó fényes Méltóságok.

Elmémbe ha vészek nagy drága helyeket,
Várat, Városokat, szép erősségeket,
Kiken a' Művelek ő mestersegeket,
Múttatták, s' Uroknak ott hadták neveket.

Hól azokban lévő rettenetes fok kints,
Arany, ezüst, marha, drága kő? már ott nints,

G

A' fok

A' sok klenodium el-múlt, bár meg-tekints,
 Gazdag Tárházokban már sohol semmi nints.
 Ezeket el-rontá lám a' mulandóság,
 Várat, Városokat a' változándóság,
 A' kintset el-vitte az alhatatlanság,
 A' Királyt, Fejdelmet pedig halandóság.
 Háláltúl, fegyvertől Emberek hullának,
 Nagy erősegei rakásra romlának,
 Drága épületi égének s' omlának,
 üresek helyei a' holott valának.
 Meg sem szűnik látom halál, hidd-el világ,
 Az Emberi Nemzet elete mint virág,
 Nints olly erős Férjfi kire reá nem hág,
 Öreget s' úgy Ifjait veremre hány, s' le-vág.
 Midőn én sem vélem ellenem fordula,
 Nyavalya mint ár-viz én réám borúla,
 Fajdalom bokrofsan testemre todula,
 Ez árnyék világból így engem ki-dula.
 Haborús világban itt kelletek hadnom.
 Kedves Házas Társom, Fiam s' négy galambom,
 Edes véreimet, kikért kell bádgyadnom!
 Jó-akaroimat. Jaj hogy kell butsúznom!
 Bujdosó ha meg-ízáll valamelly orlágban,
 A' ki szokott lenni hosz/zas Utazásban,
 Mind ejjel, mind nappal van gondolkozásban,
 Elete mert forog búban, s' változásban.
 Egy ejjel nyughatsék tsendes béketségben.
 Pihenést nyerhelsen kívánt egetségben,
 A' napot virradván reggel fenyetségben,
 Mihelyt láttya örvend, mert vólt tsendességben,
 Butsuzik izállásán, osztán indul útra,
 Mint hájos szélvélzben siet a' rev partra,
 Kiván hazájában menni nyugovásra,
 Alig hiszi érjen szerentsés orára.
 Illő azért nekem butsúznom tőletek,
 Valakik itt vadtok, 's le-telépedtetek,

En temetésekre fel-gyűlkeztek,

Tisztefségem mellé ide érkeztek.

Elsőben te tőled hogy kezdgyem bútsúmat,

Kedves édes Társum, vegsõ izavaimat,

Hogy nyuítsam te hozzád Bátyám szóllásomat,

Íaj miként intézzem tőled válasomat.

Istenhez, melyi lokat azért fohászokdram,

Hogy hadnâ meg-éltem veled, nem-is vártam,

Hogy tőled meg-válnék ingyen sem gondoltam,

De jaj melly keserves: töléd el-maradtam.

Nevezzed magadat mai nap Márának,

BOSSANYI Nemzetbűl hivtak KRISTINANAK,

Magam élmértelek én KRISTIANANAK,

Sok Arvák, Szegények, Özvegyek Annyának,

Száz kilentzven kettzer újjult rajtunk az hóld,

Miólta adatott éltünknek edgyütt föld,

Im az útolsóban halál egymástól óld,

El-múltak számához csak egy napot ítem tóld.

Veled nyájasságban éltem az időket,

Istentől minékünk nyújtott esztendőket,

Rajtunk néha búval bé-telylefedőket,

Néha jókat ílmét, s' vígságot termőket,

Szived fájaldmára te tőled el-váltam,

Vetet hálojára halálnak találtam,

Eltem folyt napjait ekkedig számláltam,

Már az élők közzül koporsóban zártam,

Tsak nem régi lulyos betegeskedésed,

Ezen nagy útra lőtt szép el-készülésed,

Azt mutattya vala, hogy tőlem menéscd,

Lélt elebb, de fordúlt ez vélekedesed.

En azért el-mégyek, de te hátra leszel,

Szived fájdalmaira irt kitől vészelsz.

Terheid fẓāmábúl vallyon kire téfzefz.

Holott találhatók legedre kész elz(z.

Hagyom az Istenre egészen gondodat,

Le-törli szemedről izomorúságodat,

Maga lesz gyamolod s' viseli dolgodat,
 Enyhíti vigszággal terhes bánatodat.
 Özvegységed ügyét fel-vészi kezére,
 Gyenge Arvaidnak fel-nevelésére,
 Lélezen, s' irigydnek hátra veresére,
 Mert nevedet régen írta tenyerére.
 Im utolszor kérlek, erőtlenségimet
 Ha kik lőttek volna néha, esetimet
 Temesd-el, ezzel-is könnyíts tétemimet,
 Vegyed hozzád nyujtott végső beszédimet.

*Edes Gyermekitül: Miklos Fiátul; Jutka, Katicza,
 Ersebeth, és Klára Leányitül.*

HAt ti bánatimnak hajait nevelő,
 Edes Tsemeteim, kik jöttetek elő,
 Oh hogy nem lehettem titeket érlelő
 Atyátok! mert halál mérget szivemben lő.
 Örömmöm gondolom vala ti lennétek,
 Hogy ha időtökben épdelet vennétek,
 De kedvemre hogy ezt nekem ne tennétek,
 Oka az halálnak mérgével fött étek.
 MIKLOS kívánságom bő folyású ere,
 Kedves Fiam rám sűt a' bűn kemény dere,
 Előled lábamról koporsóban vere,
 Így szakada félben reményed műzere.
 Idődnék e' testben e' negyedik nyara,
 Hogy a' bűnnek férge az halál meg-mara,
 Kedveddel egy úton járni nem akara,
 Gyászszal vona látod, s' illy bőltnán takara.
 Holtom előtt harmincz és hat holnapokkal,
 Battyad, Fiam Gábor a' szent Angyalokkal,
 Ment előttem, én-is megyek azonokkal,
 Hogy meg-látsam mennyben új ajándékokkal.
 Lyányim JUDITH, KATA, ERSEBETH és KLARA,
 Vadtok esetemen látom igaz Mára,

Oh Al-

Oh Aldott Jésum lelkem drága ára,
Jőjj keferések vigasztalására.

En velem egy úton kettőtök indult vőlt,
De nyavalyátoknak az UR mihelyen szólt,
Fel-költetek, halál pedig engem el-ölt,
Nezzétek Atyátok közzületek ki-hólt.

Tudom hogy fíralmas tőlem el-válástok,
Földön nálam nélkül árván maradástok,
Sebheti ízivemet most-is sohajrástok,
Orzát nedvesítő fok könyhullarástok.

De hagyom az Istent tinéktek Tutorúl,
Kinek ha szolgáltok kegyesen 's jamborúl,
Végső veszedelem reátok nem bórúl,
ügyetek idegen kezére nem szorúl.

*Testvér Bátyátúl, Tekin. Nemz. Szemere László Uramtúl,
Feleségetül, Nemzetes Ilosvai Klára Aszszonytúl, László,
Adám, György, Fiaitúl, és Anna leányátúl.*

Kedves Uram s' Bátyám hozzád-is szom léssen,
SZEMERE LASZLÓTÚL nyelvem bútsút vélssen,
Légy halgatására egy kevélsé készen,
Rád utolsó áldást ízivem a' míg téssen.

A' SZEMERE Háznak álló derék ága,
Mogad vagy, engemet az halál le-rága
Mellőled, melly miá fok bú reád haga,
Mellyet hozott reánk testünk rothacsága.

El-hagyom veled tött gyakor nyájaságom,
Szin nélkül mutatott kéz Atyafiságom,
Ma szakadott félben minden mulatságom,
Mennyben a' Szentekkel lész már tarsaságom.

Elly szép időt tiszán, kérem Istenemtől,
Ne idegenkedgyél maradt ház népemtől.
Ojjon az UR míg élz káros félelemtől,
Szivedet bádgyasztó jajos sérelemtől.

ILOSVAI KLARAD étered hű Párja.
Ezen jókat reá mint sajátit várja,

Míg

Míg élők földnek szövevényét járja,
 Mennyei áldásnak folyon reá árja,
 Magzatid, a' kiknek még házunk örülhet,
 Fogyatkozásiból szépen meg-epülhet,
 Neved nagy fokára általok terülhet,
 Tettetes agakra, szamosan terjedhet.
 Ellyenek Isteni, s'kegyes felelemben,
 LASZLÓ, ADAM és GYÖRGY, ANNAVAL egyemben,
 Legyenek Krisztusban olly hiedelemben,
 Hogy meg-láttják egymást mennyben izemtől szemben.
Tekin: Nemzetes Vajj Mihály Uramtúl, és Leányátúl,
 Vajj Borbálatúl.

HOlt édes Anyámrúl a' kik hozzám felek,
 Butsú vetelemben már azokhoz kelek,
 Botsánatot tőlök edgyenként kérlelek,
 Hogy legyenek nálok zálog gyanánt jelek.
 Itt első lelz Uram, s' Batyám VAJI MIHÁLY,
 Kinek part fogoja a' mennyei Király,
 Kérlek e' jóra, hogy ő tüle el-ne állj;
 Sőt gyálölőivel mindenkor szembe szállj.
VAJI BORBALAVAL kedves Leányoddal,
 Elly Istennek tisztá, s' kész akaratoddal,
 Elegedgy-meg tüle adatott forsoddal,
 Hogy uralkodhassál mennyben Krisztusoddal.
Tekin: Nemzetes Vaji Adám Uramtúl.

URam VAJI ADAM légy e' rendben másod,
 Nevezetes hozzám alkalmaztatásod,
 Velem gyakran közlött hű dajkálódásod,
 El-hiszem hogy nehéz tülem el-válásod.
 Hűségednek rajtam ez-is egy nagy jele,
 Hogy Scholai porbúl életem ki-kele,
 Három elztendőig kedved úgy nevele,
 Hogy lenne szárnyamnak jó segédű szele,
 Azólta-is hozzám kész vólt szereteted,
 Javamat kívánó szép emlékezeted,

Ugy intézte magát tiszta tiszted,
Arántam, mint magad arant el-követed.
E' bizonyoságaúl már életem lévén
Szintén vegezendő költözésem révén,
El-hagyott Arvaim gondgyokot rád tévén,
Múltam - ki, butsúmat tőled-is ki - vévén,
Mellyen most-is kérlek Atyafiságunkra,
Kötelezlek edgyütt lőtt tárláságunkra,
Vigyázz rájok, tudván hogy e' minnyájunkra,
Szállott a' bűn által, s' úgy maradékunkra.
Míg élz az UR szárnya alatt légy el-zárva,
Ne légyen Házadban keferedett Arva,
Aldott légy mind űlve, s' mind pedig kinn járva,
Hallj-meg Jésusoddal idveféged várva.

T. Nemzetes Váradi István Dramtúl, kedves Sogorátúl.

A' Gyászit gyászízal toldó VARADI ISTVANOM,
Kedves Sogor Uram, oh melly igen bánom!
Hogy téled el-mégyek, sorfodott úgy szánom,
Mint szinte magamét, javadat kívánom.

Igazán mért az Úr rád kefeves ostort,
El-sem felejthetéd edesednek tótt tort,
Már ismét myrhával elegyítettett bort,
Köszönt reád Isten, s' (zemedbül hozz záport.

Hogy kedvesed meg-hólt tizenhatod hete,
Mellyben az Ur búval fanyarún illete,
Im engem-is táled immár el-vitete,
Ez előtted lévő bőltnban bé-tetete,

Maradgy - meg és veled te szép reménséged,
Váradi Istvánkád kibén nemzetséged
Eppályon, s' vidúllyon általa venséged,
Holtod után érd el kívánt idvességed,

Edes Leányid - is kik még meg-maradtak,
Halál hálójára szintén nem akadtak,
Ellyenek, s' legyenek Istentől áldottak,
Szentek száma közzé mennybe számláltattak.

H

T. Nem.

T: Nemzetes Vaji László Uramtúl, 's Gyermekeitül.

NYelvem szódat terítsd már VAJI LASZLÓRA,
 Mint kedves öcsémre, s' érettem gyászlóra,
 Uram! juttasd ezt-is életében jóra,
 Virradjon reája gyakran kívánt óra.
 Itt hadlak-meg elő szép Feleim között,
 Kikkel szegény házam szamolsan töltözött,
 Az halál én velem látod meg-átközött,
 Lelkem-is testemtől Istenhez költözött.
 Mentsen az UR tovább jajos haborutúl,
 Oltalmazzon reád fordulható bútúl,
 Ellenségid tőled fuffanak-el rútúl,
 Legyen az igazság mennybe vezér útúl,
 Kedves Hazas Társod éllyen edgyütt veled,
 Gyermekid-is kikre szemeid emeled,
 S' Nemzete reményed ő benne neveled,
 Ellyenek, s' ne jöjjön rád szomorú teled,

**Groff Teleki Lászlóné Aszszonytúl, Tekint. Nemzetes
 Vaji Anna Aszszonytúl.**

GROFF TELEKY LASZLÓ Uram hű kegyese,
 VAJI ANNA Aszszony, s' a' Jéhus jegyese,
 Testem színed elől a' földre le-ese,
 Halál mert engemet tsal helyen meg-lese,
 Mivel nem láthatlak e' Testi életben,
 Kérlek, legyen nálad jó emlékezetben,
 A' míg élsz kívánom, élly szép nevezetben,
 Meg-halván jusz egi szent gyülekezetben.

**Groff Bethlen Mihályné, Vaji Ersebeth, Groff Kemény
 Simonné Vaji Anna, Groff Teleky Pálné Vaji Kata, Uri Asz-
 szonyoktúl, Tekint. Nemz. Vaji Adám Uram Gyermekeitül,
 visont Adám Urfitúl, és Judittúl.**

MAr említett VAJI ADAM Ur seregét,
 Mint Istentől tsinált tsillagozó eger,

Nézd

Nézd édes Jéusom, s' űzd bajok fellegét,
Vegyék kegyelmédnek mindenben elégét.

Első BETHLEN MIHALY VAJI ERSEBETHÉ,
Kit halálom színe el-híszem sebhete,
Vigadozo kedvet vele le-tétete,
Mulandó vóltárúl meg-emlekeztete,

Masodik itt kinek Ferje SIMON KEMENY,
Lakta országában tőrsők, nem jővevény,
Vagyon minden jóknál felőle jó remény,
VAJI ANNA nála drága kints lelemény.

Ez hű Sogrom tőtte kedvem a' míg élttem,
Mint Anyám Fiával véle úgy beszéltem,
Igaz szívet benne hittem nem tsak véltem,
Jaj akkor esem-el mikor nem-is féltem.

Harmad VAJI KATA, Ur TELEKY PALNAK
Kedvesse, mint virág amáz virág szálnak,
Egymás hűségében, mind űlnek, s' mind állnak,
Vajha nem lennének foglyai halálnak.

Iffiu Vaji Adám ismet negyediket,
Tefzi Vaji Judith itt az ötödiket,
Latogassa ISTEN jóval mindeniket,
Ugy a' nagyott köztők, mint a' kislebbiket.

*T: Nemzetes Zaji Anna Aszfszonytúl T: Vaji Adám Uram
Hazas Tarsátúl, Samuel fiátúl, és Julia Leanyátúl.*

K Egyes ZAJ ANNA te-is kérlek vegyed,
Vég szómat, s' magádnál bizonyságúl tégyed,
Kelerű bánattal ételed ne egyed,
A' Krístus szerelme légyen igaz jegyed.

Sámuel Istentől kért Fiád éppállyön,
Juliad jó erkölts kintsével szépállyön,
Mind kettőnek Attya és Anya örállyön,
Rájok véletlen kár vagy veszély ne dűllyön.

Szeretettel szívesen a' mint nyavalyámban
Mutattad, s' halálom el-hozó orámban,

Mind addig míg jutnék örökös házamban,
Öltözném Krisztustól készített ruhámban.

Botsásd-meg- vétkimet, ha mik lehettenek,
Ellened, s' kedvedben talám ierthettenek,
E' földön áldáfok rajta terjedgyenek,
Meg-halván Angyalok mennybe kísérjenek.

Szemere Familiárúl álló Attyafiáitúl.

MEg elő Tagjai a' SZEMERE Háznak,
ISTEN szent szemei a' kikre vigyáznak,
Noha nyomorúság szelei-is ráznak,
Kérem ne legyetek ki tétetve váznak.

Láttatok Testemet földre botsátottam,
Lelkem ISTEN keze alá ajánlottam,
Hűségem hozzája végig meg-tartottam,
Másnak rajta kívül fejet nem hajtottam.

Tegyetek szert ti-is velem ezenekre,
Engedelmet töltem ki-hatott vétkekre
Adgyatok, hogy ISTEN vigyen az egekre,
Számotokra kézültt mennyei székekre,

Edes Anyjáról álló Nemes Szabolcs és Száthmár Vármegyékben lévő Atyafiaktól.

Ugy édes Anyámról álló rokonságim,
Szabolcs és Szathmári szép Atyafiságim,
Tegyétek vétkimről vegző kivanságim,
Mellyeket hoztak vólt testi romlotságim.

Legyetek az ISTEN szárnya óltalmában,
Ne essetek irégy Ember halójában,
Szorítsa Lelketek Krisztus szent márkában,
Részcsitvén Szentek bódolgulásában.

Nemz. Thufsai Márton Uramtúl.

KEdves Atyamfia Thufsai Mártonom,
Táld el- valálom melly igen sajnallom,
Igy vólt a' vegezés földiem jól tudom,
Meg-botsás, légy áldott Istenűi kívánom.

Nem olly véggel jöttem Tőletek ez helyre,
Hogy itt jutnék az én végső életemre,
Kivántam juthatnék arra az időre
Veletek hogy lennék, de lásd juttam mire.

*A Tekintetes Nagyságos Bófsányi Familiátul: nevezetessen;
Nagys. Revai Ersebeth Aszfzonytúl, meg-bólt Tekint. Nagysá-
gos Bófsányi László Uram Házas Tarsútul, Gáspár
Miklós Fiaitúl, és Leányitúl.*

URi Bossányi Ház szavam már forditom,
Rád, noha csak szived ezzel szomoritom,
De könnyebb ha kinom ezzel-is tágitom,
Aldás kívánásom fejedre boritom.

Jelésben Revai Ersebeth itt rád néz,
A' dolog, kit mennyből illetett kemény kéz,
Banatot bánattal az UR rajtad tetéz,
Hidgyed hogy nekem-is, e' fájdalom nehéz.

Ur Bossányi László, kedves édes Férjed,
Fekszik halva vallyon ki hitte hogy érjed,
E' gyáaszt, hogy nekem-is Testem ki kísérjed,
Nagy Próba, de Istent alázodva kérjed,

Meg-bólt édes Férjed mikoron siratnád,
Könyves szemmel árva sorsodot jajgatnád,
Gondolád: hogy bennem meg-vigasztalhatnád
Bús szived, s' kedvedet velem újjíthatnád,

Jaj váratlan eset olly hied érkezék:
Hogy SZEMERE GYÖRGY-is testből most vetkezők,
Elők Seregéből mennyben igyekezők,
Oh szomorú fejem! már hová férkezzék?

De mivel ez ISTEN végzet akarattya,
El-hagylak útamat már nem gatlhattya,
Semmi, Fiát földről magához hivattya,
Ő levén lelkemnek gondviselő Attya.

Ajánlalak Annak a' ki fel-magasztal,
Az én árvaimmel téged-is vigasztal,

Mind

Mind végig keferd búval nem aggasztal,
 Még ez életben - is szépen meg-nyúgósztal,
 Szép Fiaid Gáspár és Miklos mindenben,
 Aldottak legyenek s' bizzanak Istenben:
 Mint édes Attyokban nem idegenekben,
 Ugy nem esnek semmi fortelyos szégyenben.
 Leányid - is edgyütt vélek áldásokat,
 Nyerjenek, a' kiknek fel-venni gondgyokat,
 Kivántam hogy meg-hólt szerelmes Attyókat,
 Bennem szemlelhetnék s' óltalmazójokat,
 De mind ezek mellől mivel el-estem már,
 Sőtétes koporsom kedvetektől el-zár,
 Ezt kívánom meg-is, hogy Isten erős vár,
 Légyen mindnyájoknak, s' ne érje semmi kár.

Nemzetes Török András Uramtól.

TÖRÖK ANDRAS Bátyám, Nemes Nograd, s' Hontnak,
 Erdemes Ispánnya benne lakozoknak,
 Sok nyomorúságok mellyekre todólnak,
 Fel-vészted ügyöket sok nyomorodtagnak.
 Mielta fel-földről Nograd Vármegyében,
 En le-telepedtem jöttem közitekben,
 Kedves Atyámfia vóltal mindenekben,
 Jómat is kívántad nints hiba szivedben.
 Meg-botsáls valaha ha miben vétettem,
 Noha én elmémet árva nem emeltem,
 Inkább hogy szolgállyak azon igyekeztem,
 Jó szível étkemet sokszor veled öttem.
 Vigyázz kérlek immár én árva házamra,
 Szivből reád bizom mint jó-akaromra,
 Kedves Özvegyemre, 's annak árvaira,
 Tudom meg-tselekszed, nem vóltál káromra.

Motsári Ferentzné Aszszonyomtól; Nemzetes Földvári Borbála Aszszonytól.

JO Aszszonyom Nemes Földvári Borbála,
 Látom hogy engemet halál meg-próbála,

Motsári Ferentz-is tőled ekként vála,
 Személly valogatás mivel nintsen nála,
 El-maradt özvegyem kezéd alatt nőve,
 Ugyan gondod alól én hozzám-is jőve,
 Melly jót köztünk ISTEN, s' a' ízeretet szőve,
 Im abban egymástúl halál el-rekelzte.
 Emberi gyarlóság Fia mivel voltam,
 Ellenedre néha ketség kívül szóltam,
 Igyekezetedet ha miben gátoltam,
 Botsásd-meg ezeket, mivel már meg-hóltam,
 Bizom az Istenre idős eletedet,
 A' kiben el-híszem fundáltad hitedet,
 Eleted végezve fel-vészén tégedet,
 Meg-adván számodra tött örökségedet.

Nemzetes Motsári Balás Uramtúl.

I Stenem szent szemed Motsári Balásra,
 Fordítsd nem ostorúl, de vigasztalásra,
 Engedgy nyelvemnek-is erőt a' szollásra,
 Míg készítem magam tőle butusúzásra,
 Téged az UR hívott e' jóra, hogy lennél,
 Sok Arvák Tútora, segedelmet tennél
 Vélek, ő ügyőkben, érettek jelennél,
 Aldált mind ő túlók, s' mind Istentől vennél,
 Az halál velem-is hagyatott illyeket,
 Kik Istenek után reád-is szemeket
 Vetik, s' tőled várják könnyebbüléseket,
 Ne szégyenlyed kérlek Özvegyi ügyőket,
 Lesz azért az Urnál bizonyos jutalmad,
 A' ki vólt mind eddig egész bizodalmad,
 Ha vólt ez életben inséges unalmad,
 Léssen az egekben tsendes nyugodálmad.

Nemzetes Litasi György Uramtúl.

L Itási György édes Sogrom szolgálátod,
 Nálam nevezetes kész jó akaratod,

Szives Atyafihoz illő indulatod,
Nem kétem hogy rajtam ne volna bánatod.
Mindenekben hozzám vóltal hűségesen,
Javam néző ügyben forgodtál tisztesen,
Kivánom hogy reád veszelj ne fieffen,
Isten munkaidért örök jót fizetsen.
Kérlek fáradságod továbbra se szánnyad,
Arvaím károkat mint magadét bánnyad,
Előmeneteket szivesen kívánnyad,
Kérésekben töléd őket el-ne hánnyad.

Nemz. Motsári Judith Aßßonytúl.

TOrnallyai Györgynek igaz hitves Tárfa,
Jó Mótsári Judith, ISTEEN vigyázása,
Kivánom hogy reád szálljon szép áldása,
Szent Lélek litennek bő-vigasztalása.

Nemz. Darvas Ferentz Uramtúl,

Darvas Ferentz Sogor igaz valál hozzám,
Mert szivedet látám, magamhoz-is húzám,
Latod e' világtúl hamar el-butsúzám.
Motsari Barbála szivel vóltal hozzám,
Ha miben vétettem várok botsánatot,
Kérlek benneteket: tőlem el-maradott
Arvaím aránt-is kiket gyász bé-fogott
Hasonlót tegyetek éltetek lélz áldott.

A' Losontzi szép Nemefsegitül.

LOSSONCZ Városában lakó szép Nemelség,
Kiket ékesített sok féle tisztetség,
Mikent tsillagokkal szépült a' széles ég,
Kivánom rajtatok legyen olly ékelség.
Kivált, kik vóltanak akkor-is mellettem,
Mikor már az halál revére vitettém,

Sőt még

Sőt még eltemben-is meg volt betsületem
Tületek, a' mint ezt bizonytal erttettem,
Aldomás ezekért rajtatok bő legyen,
Az UR mind veletek kívánt fok jót tégyen,
Ne jusson reátok semminemű szégyen,
Kristus ditsőségben magához fel-végyen,

Nemes Aba-Ujvár, Nográd, Zemlénny, Sáros, Szabóls &c. Vármegyektől.

SZÁLÓ földem Nemes Aba Ujvár-megye!
Kivánom hogy az UR inséged el-vége,
Nőjj áldási alatt miként *Hermon* hegye,
Idegen ellenség erődet ne egye,
Másfod jeles Nográd Vármegye lakásom
Mellyben volt gyakorta, kedves újjulásom,
Nem véltem illy hamar legyen el-válásom,
Tüled, 's a' löstetes sírban le-szállásom,
Valamit el-kezdész, kérem vidd jó végre,
Ne jusson szép hired soha kislebségre,
ISTEN emellyen-fel hozzája az égre,
Néked szereztetett drága örökségre.
Harmad izben Zempleny Vármegye, te tőled,
Testem míg el-fogná e' bőltem előled,
Vészem bútsúzásom, kívánom felőled,
Jó hir folyjon, s' az UR ne fusson mellőled.
Negyedízer néked-is ezt kívánom Sáros-
Vármegye, hogy ne légy semmiben-is káros,
Betsületed inkább minden előtt áros,
ISTEN java rajtad nem edgyes; de páros.
Utolszor Szabólsra jó mint bő viz folyjon,
ISTEN s' Királyának kegyelme hajollyon
Hozzá, és a' gonolj tőle el-öszollyon,
Semmi véletlen kár reá ne omollyon.
Többek is mellyekben birtokot keveset,
Engedett Istenem, noha nem féleset,

De állapotomhoz illött, és kedvelet,
 Már jussom töletek egélszen el-elett.
 UR ISTEN áldásod ezeken újjítsad,
 Rajtok lévő terhes bajokat tagítsad,
 Mindenféle rendit jokkal vastagítsad,
 Holtok után mennyben lelkek bódogítsad.

A' Kassai bujdosó Ref. Collegiumtól.

HAt te Reformáta KASSAI szép Schola,
 Oh Istenem! ne vedd soha szemed róla,
 Kezeid se fordítsd kertednek alóla,
 Mellyet immár sokszor inség meg-sajtola.
 Te vagy magánn maradt, s' csak Istenre szorúlt
 Igaz Arva, kinek forfod illy nyomorúlt.
 A' szélveszek árja már szinten rád borúlt,
 Labad ez ok miatt alattad tantorúlt.
 Faj szívem, 's bélem-is én bennem haborog,
 Szemeimből sürű könyvem alá tsorog,
 Valamikor forfod elmem előtt forog,
 Mert vagy olly hajóban ki fok izben borong.
 Tehetségem szerint kívantam javadat,
 Sőt munkálodtam-is te nyugodalmaidat;
 Jesusodban tiszta, 's hű bizodalmaidat,
 Tarts meg el-nem vesztet nála jutalmadat.
 Számodra készített Paraditsom készen,
 Vár hová örökdül Kristusod bé-vészen,
 Vérén érdemével nyért jók közzé térszen,
 Mellyeket molly, penyész, s' rosda meg-nem észzen.

Tiszteletes Polgári Gáspár Uramtól.

Tiszteletre méltó Kristusnak szolgája,
 Lossoniz Varosának lelki őrállója,
 Eltemben lelkemnek hűséges dajkája,
 Jó POLGÁRI Uram Istennek Angyala.

Tudom

Tudom keferűség értem ízíved fogta,
 Tüled már meg-váltam noha ízemem látta.
 Istenhez melly ízível értem bé-volt adya
 Kérefed, ne legyenek lelketől meg-válva.
 Fizesse-meg ISTEN a' te hívségedet,
 Utolsó orámig való készségedet,
 Adgyon erőt mennyből, s' áldgya-meg éltedet,
 Hóltod után vigye magához lelketet,

Az Ekklesiának Tiszteletes Tanítóitól.

TI-is UR beszéde tiszta hirdetőji,
 Azon UR nyájának há legeltetőji,
 E' Házában ISTEN házá építőji,
 Legyetek útolso szavamnak vévőji,
 A' mit ISTEN rátok bizott nagy készséggel,
 Tegyétek, hozzája illendő hűséggel,
 Tanítsatok földön bátor sok inséggel.
 Fizerétek létszen örök ditsőséggel.
 Reátok szüntelen kérem hogy vigyázzon,
 Drága kegyelmekkel az ISTEN ruházzon,
 El viselhetetlen terheket le-rázzon,
 Rolatok, mennyégben végre koronázzon.

A' Fel gyűltektől in Communi.

FElső s' alacsonyabb rendből álló Népek,
 Kiknek szeretetek hozzám tiszta s' éppek,
 Legyetek Istentől frisselték és szépek,
 En készültt síromban ezentől be lépek.
 Tetemiben meg-háltt testem, hogy ennyire,
 Tettzet tisztelnetek, és valamennyire
 Könnyebbült nyelvemnek vego beszédire
 Halgattatok, ISTEN vigyen egeire.
 Néktek is mikoron el-jut illy időtök,
 Utánnam minnyájan mivel hogy el-jötök,
 Azt kívánom légyen illyen tisztelőtök,
 Vegyen-fel magához szent Idvezítőtök.

JESUS! ki szenvedtél halált bűneimért,
 Ontottál nem kétlem érdemmel tellyes vért,
 Lelkem immár hozzád mint jó Urához tért,
 Testem-is e' bőlba mint hajlékába fért.
 Ditsóitem neved hogy kézed tágitád,
 Rajtam érdemetlen Fiadon újjitád
 Meg-szokott irgalmad, s' Lelkem nem taszítad
 Tőled, Sőt kegyesen magadhoz szóllítád.
 Lelkem azért készült örömödbe bé-menny,
 ISTEN előtt Kristus érdemében jeleny,
 Testtől hozzád ragatt törődéstül piheny,
 Nints már rajtad semmi bűnnel terhelő szenny.
 Te-is bűnnel hartzoltu testem e' sirba szállly,
 Földön rajtad esett fajdalmidtól meg-válly,
 Az utolsó napon UR szavára fel-állly,
 Hogy el-vált lelkeddel edgyefülest találly.
 Amen.

V E G E

